

รากศัพท์ปัจจัยเป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกิริยา

PaliDict (๗ มี.ย.๖๐)

คำแนะนำการใช้งาน.....๒	นำไป นำมา นำออก.....๑๗	ปล่อย พัน.....๒๘
ยืน ตั้ง.....๓	ทิ้ง สละ ละ เว้น.....๑๘	อยู่ อาศัย.....๒๘
เดิน ไป/มา ถึง.....๓	ส่งไป.....๑๘	ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม.....๒๘
เข้า ออก.....๕	รวม รวบรวม.....๑๘	เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก.....๒๙
นั่ง นอน.....๖	ขอ๑๘	ชำระ กวาด ล้าง อาบ.....๒๙
หลับ ตื่น.....๖	ให้ได้ ลัก.....๑๘	เชือกถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง ขุนมัว.....๒๙
ดื่ม กิน.....๖	จับ รับ ถือ.....๑๘	รักษา ค้ำครอง เลี้ยง.....๓๐
หิว อิ่ม.....๗	อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ.....๒๐	ชนะ แพ้.....๓๐
ทำ สร้าง.....๗	ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก.....๒๐	เล่น.....๓๐
ประพฤติ.....๘	ดึง ลาก ดุด ยก.....๒๐	แสวงหา.....๓๑
พูด บอก กล่าว.....๘	เหยียบ ทบ ตี ฆ่า ทำร้าย เปียดเบียน.....๒๐	อาจ สามารถ กล้า กลัว.....๓๑
เรียก เชิญ นิมนต์.....๑๐	ตัด เจาะ ทำลาย แตก เสื่อม.....๒๑	ซื้อ ขาย ตีราคา.....๓๑
ลา อำลา.....๑๐	ขุด ไถ ไส.....๒๓	ไหว สั่น.....๓๑
ชม ต่ำ.....๑๐	คด งอ.....๒๓	เป็นไป หมุนไป.....๓๒
โกรธ รัก ชอบเกลียด รังเกียจ आय.....๑๑	ครอบงำ กัดขี.....๒๓	กำหนด ระบุ.....๓๒
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี.....๑๑	สำเร็จ.....๒๓	สงบ สงัด หลีกเร้น.....๓๒
ปรารถนา, อยากร, ต้องการ.....๑๒	เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง.....๒๔	สืบทอด, พยายาม.....๓๒
คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย.....๑๒	กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ.....๒๔	อดทน.....๓๓
หลง ลืม.....๑๔	เกิด อุบัติ.....๒๕	โง่ หลอก ลวง.....๓๓
ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน.....๑๔	มี เป็น.....๒๕	บวช สึก.....๓๓
ดู เห็น.....๑๕	เป็น ตาย แก่.....๒๕	จับ กอด.....๓๓
แสดง.....๑๕	เกลียด โปรว หวาน กระจาย.....๒๖	ป่วย ไข้.....๓๓
ปรากฏ.....๑๕	รด ราด เปียก แห้ง.....๒๖	ไอ จาม อาเจียน.....๓๔
ศึกษา เรียน.....๑๖	ห้าม ปิด กั้น บัง ปิด หน่วง.....๒๗	ปลุก ต่อม คุลม.....๓๔
แผ่ เปล่ง.....๑๖	สำรวม ระวัง.....๒๗	ประกอบ จัดแจง ตระเตรียม.....๓๔
ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก.....๑๖	ผูก ร้อย ตัด เย็บ.....๒๗	ถูกต้อง สมควร ขัดแย้ง ห้าม คำน.....๓๔
ลอย จม.....๑๗	ประดับ ตกแต่ง.....๒๘	อื่นๆ.....๓๕

คำแนะนำการใช้งาน

- ธาตุลงปัจจัยเป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติ
- ประกอบเป็นกริยา พร้อมทั้งตัวอย่างกริยาสำเร็จรูป และกริยาที่ไม่ได้ประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ไป ทั้งอาขยาตและกิตก์ เช่น กรณียปัจจัยที่ขึ้นต้นด้วย ต (ต ตวา ตพพ และปัจจัยกริยานาม ตุ) ให้ลง อิ อากม จะแสดงตัวอย่างเฉพาะ คนตวา คโต คนตพโพ คนตุ
- ไม่แสดง คมิตวา คมิตโต คมิตพโพ คมิตุ เป็นต้น
- หลังเครื่องหมาย # คือกริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันบ้าง
- รูปสำเร็จกริยากิตก์ เป็นได้ ๓ ลิงค์ แสดงตัวอย่างเฉพาะปุงลิงค์ เช่น ชาโต ไม่แสดง ชาตา ชาต เป็นต้น
- ฐานที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาต หรือปัจจัยกิตก์ ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลบ อา ด้วย
- อักษรย่อบางตัว: ออกมม. = ออกัมมธาท,
- สกมม. = สกัมมธาท กัต. = กัตตฺวาก,
- กัม. = กัมมวาก, เหตุ. เหตุกัต. = เหตุกัตตฺวาก,
- เหตุกัม. = เหตุกัมมวาก

สร้างด้วยโปรแกรม [Libreoffice](#) (ลิเบอรรออฟฟิซ)

ดาวน์โหลดได้ที่เว็บ Libreoffice.org

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ยืน ตั้ง			
ฐา	อ	ฐา ตัญฐ (เทวภาวะ)	ตั้ง(อยู่), ยืน, หยุด, ดำรง [วัต. ฐาติ ตัญฐติ อช. อญฐาสี อญฐัสสุ (อ-) ภาวิส. ฐสสติ ต. ฐิต #อญฐิต (น-) ตู. ฐตวา ตฺ. ฐาตฺ] อภมม. ณี กปญญายี ญวฺ ญมมญญโก อ มคคผลญญฐ ฐมมญญฐ ญมมญญฐ ปพพตญญฐ กปญญฐ ตี ฐิตี ญ ฐานํ
อุ-ฐา-ห	อ	อุญฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น [ปัญ. อุญฐหิ ต. อุญฐิต ตู. อุญฐาย #ต. ปญญาย ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม] ณี อุญฐายี ตฺ อุญฐาตา ญ อุญฐานํ
อุ-ว-ฐา-ห	อ	วุญฐา-ฐห	ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก [ต. วุญฐาย] ญ วุญฐานํ
สํ-อุ-ฐา-ห	อ	สมญฐา-ฐห	ลุกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม [ต. สมญฐิต ตู. สมญฐาย]
ปฏฺ-อุ-ฐา-ห	อ	ปจจญฐา-ฐห	ลุกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ [ต. ปจจญฐาย]
อุป-ฐา-ห	อ	อุปญฐา-ฐห	ตั้งขึ้น, ปรากฏ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปญฐาก [วัต. อุปญฐาเปติ เทตฺ. ต. อุปญฐิต ตู. อุปตัญฐิตวา] ญวฺ อุปญฐาโก คิลานุปญฐาโก สงขุญญฐาโก ญ อุปญฐานํ
ปติ-ฐา-ห	อ	ปติญฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น [ต. ปติญฐาย] ญวฺ ปติญฐาปโก อ ปติญฐา
อธิ-ฐา-ห	อ	อธิญฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งมั่น, อธิษฐาน [วัต. อธิญฐาติ อธิญฐิติ (แปลง อ เป็น เอ) ตู. อธิญฐาย] ญ อธิญฐานํ
สํ-ฐา-ห	อ	สณญฐา-ฐห	ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนดี (ไม่ล้ม)
รูป ถป	ณ ฌย	ฐเป ถเป	ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ สภมม. [วัต. ฐปาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ)]
อุป-รูป	ณ ฌย	อุปญฐเป	เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปญฐาก สภมม. [วัต. อุปญฐเปติ ตู. อุปญฐเปตวา]
ป-รูป	ณ ฌย	ปญฐเป	เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน
อา-ธา	อ เอ	อาเท อาทห	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น [ต. อาหิต]
สํ-อา-ธา	อ เอ	สมาเท สมาทห	ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. สมาหิต #สุสมาหิต] อี สมาธิ
ป-นิ-ธา	อ	ปณิทห	ตั้งมั่น, มั่นคง [ต. ปณิทิต ตู. ปณิชาย #อุปนิชาย]
นิ-ธา	อ เอ	นิเธ นิตห	มอบให้, ฝากไว้, ฝัง, ตั้ง [ต. นิติต] อี นิธิ #สนนิธิ ญ ธาตุนิธานํ
เดิน ไป/มา ถึง			
กม	อ	กม	ก้าวไป, เดินไป [วัต. #อภิกกมติ]
กม	อ	จกม (เทวภาวะ)	จงกรม, ก้าวไป, เดินไป ญ จกมณํ
อุป-สํ-กม	อ	อุปสํกม อุปสงกม	เข้าไปหา-พบ-ใกล้
ปฏฺ-กม	อ	ปฏิกกม	ก้าวกลับ, กลับ [ต. ปฏิกกนโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
นิ-วตตุ	อ	นิวตต	กลับ [ต. นิวตโต]
อิ	อ	เอ	ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, รู้ [ต. อิโต] ณฺว สหายโก (สห-อิ-) อ สมปราโย (สั-ปรุ-)
อา-อิ	อ	เอ	มา [ปัญ. เอหิ เอถ] ติ อีติ
ป-อิ	อ		ละไป, ตาย [ต. เปจจ]
ป-อิ	อ	ปเร	ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า [ต. ปเรโต]
วิ-อิ	อ		ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิโต วิโต]
อติ-อิ	อ	อจฺเจ-จย	เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง [ต. อติโต ตฺว. อติจจ] อ อจฺจโย
อป-อิ	อ	อเป	หลีกไป, พ้นไป, ไปปราศ [ปัญ. อเปหิ ต. อเปโต]
อุป-อิ	อ	อุป	เข้าถึง [ต. อุปโต]
อภิ-สั-อิ	อ	อภิสม	ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ, ได้รับ [ต. อภิสมจจ] อ อภิสมโย
สั-อิ	อ		ถึงพร้อม, พิจารณา [ต. สมจจ]
ปร-อิ	อ	ปเร	ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า [ต. ปเรโต] ยุ ปรายโน
ปฏฺ-อิ	อ		อาศัย [ต. ปฏฺจจ]
อว-อิ	อ		ลงไป, หยั่งลง [ต. อเวจจ]
อนฺ-อิ	อ	อเนว	อาศัย, เป็นไปตาม [ต. อนฺวาย]
อนฺ-พณฺธ	อ	อนฺพณฺธ	ตาม, ติดตาม
ยา	อ ย	ยา ยาย	ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ อ วโย ยุ ยานํ
วย	อ	วย	ไป, ถึง, บรรลุ
เอธ	อ	เอธ	หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ
คม	อ	คม คจฺฉ	ไป (สู่) <i>อกมม.</i> , ถึง (ซึ่ง) <i>สกมม.</i> [วัต. คมติ คเมติ คจฺฉเร; คมียติ คมียติ คมียติ คมมติ คมมเต คจฺฉยติ คจฺฉยเต <i>กัม.</i> หิย. คม อคา คมา อคมา อคจฺฉา อัช. อคณฺฉิ อคมาสิ อคมํสุ อคมาสุํ อคมหา อคมฺมหา คมิมฺหา คมิมฺหา กาล. คจฺฉิสฺส อคจฺฉิสฺสา; อันต. คจฺฉํ ตฺพ. คนตพฺโพ ต. คโต ตฺว. คนตฺวา ตเว. คนตเว ตฺ. คนตฺ] กวิ อฺวโรโค ภูชโค ตฺวโรโค วิหโค นโค ณิ ปารคามิํ ทุคฺคณิโรคามินิํ ตุ คมิตา คนตฺา รู ปารคฺว อนฺตคฺว อทฺตคฺว ณฺย คมโม อ สงคโม ณ คามิ มาตฺคามิ ติ คติ ทุค คติ สฺคติ ยุ คมนํ อคฺคมนํ ปจฺจคฺคมนํ สฺริยตฺถงคคฺคมนโน สฺริยคคฺคมนโน อรฺณคคฺคมนํ อิก คมิโก
อา-คม	อ	อาคจฺฉ	มา, กลับมา [วัต. อาคเมหิ <i>เทตฺ.</i> (ไม่วุทธิ) หิย. อจฺฉคมา อ-อา-คม (อา>อึ>ย>ช>จ ช้อน จ) ตฺว. อาคมม <i>และเป็นกิริยาวิเสสณะ แปลว่า เพราะอาศัย</i>] ยุ อาคมนํ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อติ-คม	อ		(เป็น)ไปล่วง [หิย. อจจคา ติ>ตย>จจ #อุปจจคา]
อธิ-คม	อ	อธิคจฉ	บรรลु, ตรัสรู้, ถึงทั้บ, ใต้, ประสบ, เร็ยน [วัต. อธิคเต (ลป ม) หิย. อชฌคา (ลป ม) อัช. อชฌคา (อิ ลป ม) ต. อธิคโต]
วิ-คม	อ	วิกจฉ	ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิกโต]
ปฏิ-อา-คม	อ	ปจจากจฉ	กลับมา [อัช. ปจจากมิ]
อป-คม	อ	อปคจฉ	หลีกไป [อัช. อปคณฉิ]
อุป-คม	อ	อุปคจฉ	เข้าไปใกล้, เข้าถึง [ต. อุปคมม]
สั-อา-คม	อ	สมาคจฉ	มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม [ต. สมาคณตวา] อ สมาคโม
สนิ-ปต	อ	สนนิปต	ประชุม
สนิ-สท	อ	สนนิสทิ	ประชุม [ต. สนนิสินโน]
อุป-นิ-สท	อ	อุปนิสทิ	นั่งใกล้
ชฎ	อ	ชฎ	รวม, ประชุม
ปท	ย	ปชช	ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง [ต. ปตโต ตู. ปตวา ตุ. ปตตุ] ณ ปาโท
ปฏิ-ปท	ย	ปฏิปชช	ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประณินบัติ [ต. ปฏิปนโน] อ ปฏิปทา
อา-ปท	ย	อาปชช	ถึง, ต้อง (อาบัติ, โทษ) [ต. อาปนโน] ทิ อาปตติ #สมาปตติ
ป-อป	อุณา	ปาปุณา	ถึง, บรรลุ, ด้รับ [วัต. ปาเปติ เหตุ. อัช. ปาปุณิ #สมปาปุณิ ภวิ. ปาเปสสติ เหตุ. ต.ปตโต; ปาปิโต เหตุกัม. ตู. ปตวา ตุ. ปตตุ]
จร	อ	จร	เที่ยวไป [อัช. อจริ อจาริ] ณวุ วนจรโก วเนจรโก ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตลิกขจโร ณ ภิกขจาโร ยุ จรณั
ธาว	อ	ธาว	วิ่ง
ชุ	อ	ชว	ไปเร็ว ณ สีมชโว
ป-ชทิ	อ	ปกชนท	วิ่งไป, แล่นไป, ไหลไป [ต. ปกชนโต]
ปลาย	อ	ปลาย	หนีไป [ต. ปลาโต; ปลาปิโต เหตุกัม. ตู. ปลาเปตวา เหตุ. (ไม่วุทธิ)]
ป-อิ	อ	ปาย	หนีไป, หลีกไป [อัช. ปายิ ปายาสิ]
เข้า ออก			
ป-วิส	อ	ปวิส	เข้าไป [วัต. ปเวเสติ เหตุ. อัช. ปาวิสสิ ป-อา-อ-วิส ด้เข้าไปแล้ว ต. ปวิฐฐู ตู. ปวิสส; ปเวเสตวา เหตุ.]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
นิ-วิส	อ	นิวิส	ตั้งลง, มุ่งหมาย? [ต. นิวิฏฐ์]
นิ-กม	อ	นิกขม	ออกไป [อนต. นิกขมนโต ต. นิกขนโต ตู. นิกขมม] ณ เนกขมมံ ยุ นิกขมนัน
ป-กม	อ	ปกกม	หลีกเลี่ยง; ก้าวไปข้างหน้า, ตะเกียกตะกาย [อัช. ปกกมิ ปกกามิ อนต. ปกกมนโต ต. ปกกนโต] ยุ ปกกมนัน
นั่ง นอน			
นิ-สท	อ	นิสีท	นั่ง [ต. นิสินโน ตู. นิสชช] ณฺวฺ นิสีทโก ณฺย นิสชชชา ยุ นิสีทหน
สํ-นิ-สท	อ	สนนิสีท	นั่งสงบ ไม่คึกคะนอง [ต. สนนิสินโน]
อุป-นิ-สท	อ	อุปนิสีท	นั่งใกล้ [ต. อุปนิสินโน]
อาส	อ	อาส อจฺจ	นั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [วัต. อจฺจาเปติ อจฺจาปยติ เหตุ. อาณ. อาสีโน] ยุ อาสน
อุป-อาส	อ	อุปาส	นั่งใกล้ ณฺวฺ อุปาสโก
ปริ-ย-อุป-อาส	อ	ปริยูปาส	นั่งใกล้
ลี	อ	เส สย	นอน [ต. สยิตวา อาณ. สยาโน] ฌี มลฺยสายี สมฺปวิรตฺตสายี อ อนุสโย ยุ สยนํ เสน
นิ-ลี	อ		อาศัย [ต. นิสสีโต อาศัยแล้ว (ซึ่ง) ตู. นิสสาย] อ นิสสโย #อาสโย
อว-ลี	อ	อวสสย	อาศัย, เนื่องจากอยู่ อ อวสสโย
นิ-ปท	ย	นิปชช	นอน, หมอบ [ต. นิปนโน] ณฺย นิปชชชา
หลับ ตื่น			
สุป	อ	สุป	หลับ [ต. สุตโต] ยุ สุปินํ สุปนํ
นิ-ทา	ย	นิททาย	หลับ ตฺวฺ นิททายิตา ยุ นิททายนํ อ นิททา
นิททา ศัพท์	อายุ	นิททาย	หลับ, ประพฤติหลับ (บาลีไวยากรณ์)
ป-พุธ	ย	ปพุชฌ	ตื่น, รู้ [ต. ปพุทฺโธ] ตฺวฺ ปพุเธตา เหตุ.
ชาคร	โอ	ชาครโ	ตื่น อ ชาครโ
ชคค	อ	ชคค	ตื่น
วิซี	อ ย	วิช เวช วิชช	สลด, ส่วงเวช; กลัว; ห้วนไหว ณ #สเวโค ฌมฺมสเวโค
ดื่ม กิน			
ปา	อ	ปา ปิว	ดื่ม; รักษา; บริโภค; ให้เต็ม; ถึง [วัต. ปาเยติ เหตุ. ต. ปีโต ตู. ปีตวา; ปาเยตฺวา เหตุ. ตฺ. ปาตุํ ปิวิตฺตุํ] ฌี มชฺชปาเยี ฌนปาเยี ณฺวฺ ปายโก ชีรปโก อ ปาโทปโก จฺจโย ณ โคโป ตี ปีติ ปติ ยุ ปานํ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ปา	ส	ปิवास	ปรารถนาจะดื่ม, อยากดื่ม, กระจายน้ำ [ต. ปิปาสีโต] อ ปิปาสา
ภุช	อ	ภุณช	กิน, บริโภค [อนิย. โภชนิโย ภวิส. โภภชติ ต. ภุตโต ตู. ภุตวา] ณิ โภคิ กามโภคิ ณฺ คาม โภชโก ณฺ โภคโค ณ โภโค ปาฐิโภโค ติ ภุตติ ยุ โภชน ภุณชนิ
ภุช	ช	พุกุภช (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว
ฆส	ฉ	ซิฆจฉ (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว อ ซิฆจฉา
ฆส	อ	ฆส	กิน, บริโภค ณ ฆาสิ
ภกข	เอ	ภกฺเข	กิน อ ภกฺขา
อส	อ	อส	กิน ณ อาโส ปาตราโส สายมาโส
อท	อ	อท	กิน; รักษา [ต. อนนฺ - ของกิน ข้าว ฯลฯ] ณ วิฆาสาโท (วิฆาส-)
ปริ-ภุช	อ	ปริภุณช	บริโภค; กิน, ใช้สอย [ต. ปริภุตโต]
ปริ-หฺร	อ	ปริหฺร	บริโภค-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา, หลีกเลี้ยง ณ ปริหาโร
ทฺส ทฺส	อ	ทฺส ทฺส	กัด [ต. ทฺสฺฐุ ทฺสฺฐุ]
ขาท	อ	ขาท	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน [อนิย. ขาทนิโย] ณฺ ขชฺชํ
เข	อ	ขาย	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปราบกฎ
อชิ-โอ-หฺร	อ	อชฺโฌหฺร	กลืน
คฺล	อ	คฺล	กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน
คฺล	อ	คฺล	กิน, กลืนกิน
ลพ	อ	ลพ	แลบลิ้น, เลีย
นิ-ลพ	ณ?	นิลลาพ	เลีย, แลบลิ้น (ชีวิหํ นิลลาพตฺวา)
หิว อิม			
ฉา	อ	ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [ต. ฉาโต]
ติส	อ	ติส	อิม, เอิบอิม, ยินดี [ต. ติตโต]
ติป	ย	ติปป	อิม, เอิบอิม [ต. ติตโต] ติ ติตติ
ตปฺป	อ ณ ณฺย	ตปฺป ตปฺเป-ปย	อิม, เอิบอิม, พอใจ; แสดง
ตป	อ ย ณ ณฺย	ตป ตปฺป ตปฺเป-ปย	อิม, เอิบอิม; เร่าร้อน [วัต. #สนตปฺปติ]
ทำ สร้าง			
กร	โอ	กโร	ทำ [วัต. กุพฺพติ กุรุติ กุรุเต, ปัญ . กรสฺสุ, สั ต. กเร กเรถ การเย กุพฺเพถ กุรุพฺเพถ หิ ย. อกา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
			อกมท, อักษ. กริ อกริ อกาสิ อกัสุ อกตถ อกาสิ ภวิส. กาทติ กาทิตติ กาทามิ, กาล. อกริสฺส] [กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียยติ กรียยติ กรียยเต กรียยเต <i>กัม.</i>] [อนิย. กรณีย ตัพ. กา-กตตพโพ อันต. กโรนโต กริ มาน. กุรฺมานโน อาน. กราโน ต. กโต #อกโต (น-กร); การิโต <i>เหตุกัม.</i> ตฺ. กตฺวา ตเว. กาทเว ตฺ. กาทฺ ํ กตฺ ํ กวิ อนุตโก ภาติโก ณิ พรหมจารี ปุณฺณการี ปมตฺตจารี มาลาการี สาทจฺจการี ณฺว. การโก การิกา อนุตฺถการโก ชาลการิกา วตฺตปฺปฏิวตฺตการโก การาบโก ตฺ กตฺตา ข ทุกฺโกโร อีสฺสกุโร ณฺย การิโย อ หิตฺถกุโร เวยฺยาวจฺจกุโร ทีปฺงฺกุโร ณ การิ กมฺมการิ กุมฺภการิ มาลาการิ มณิการิ สุวณฺณการิ อูสุการิ อุปการิ สงฺขาริ อภิสฺงฺขาริ ปริกฺขาริ ปุเรกฺขาริ ติ วิกิต ยุ กรณิ การณิ การาปนํ กรณิ
กร	ยิร	กยิร	ทำ [วัต. กยิริติ สัต. กยิรา <i>เอยฺย>อา</i> กยิราถ <i>เอถ>อาถ</i>]
วิ-อา-กร	โอ	พฺยากริ	ทำให้แจ้ง, พยากรณ์ [ต. พฺยากโรโต] ยุ วฺยากรณิ
อาวิ-กร	โอ	อาวิกโร	ทำให้แจ้ง [ตฺ. อาวิกตฺวา #สจฺฉิกตฺวา]
มาป	ณณ	มาเป-ปย	สร้าง, ก่อสร้าง, เนรมิต [วัต. อติมาเปติ] (<i>เป็น เหตุ.ข้าง</i>)
ประพฤติ			
จร	อ	จร	ประพฤติ [วัต. อจารติ ต. สุจฺฉินฺโน อจฺฉินฺโน] ณฺย จริยา รมฺมจริยา อจาริโย
อชิ-อา-จร	อ	อชฺฌมาจร	ประพฤติผิด, ล่วงเกิน, ละเมิด
อติ-กม	อ เอ	อติกกม-กม	ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด, ล่วงเกิน, เดินผ่าน [ต. อติกกนฺโต] อ อติกกโม
จิริ ศัพท์	อาย	จิริยา	ประพฤติซ้ำ, ซักซ้ำ
ฐุม ศัพท์	อาย	ฐุมาย	ประพฤติ(<i>ให้เป็น</i>)เพียงตั้งคว้น, ทำตนตั้งคว้น
ปพฺพต ศัพท์	อาย	ปพฺพตาย	ประพฤติ(<i>ให้เป็น</i>)เพียงตั้งภูเขา, ทำตนตั้งภูเขา
สมฺมุท ศัพท์	อาย	สมฺมุทาย	ประพฤติ(<i>ให้เป็น</i>)เพียงตั้งสมุทร, ทำตนตั้งทะเล
จิจฺฉิฏฺฐ ศัพท์	อาย	จิจฺฉิฏฺฐาย	ประพฤติเสียงตั้งจืดๆ
ปฺตุต ศัพท์	อีย	ปฺตุตติย	ประพฤติ(<i>ให้เป็น</i>)เพียงตั้งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก
พูด บอก กล่าว			
อา-จิกฺข	อ	อาจิกฺข	บอก, กล่าว, แสดง
กถ	ณณ	กเถ-ถย	บอก, กล่าว, แสดง, ชี้แจง, แต่ง [วัต. กถาเปติ <i>เหตุ. (ไม่วุทธิ)</i> อักษ. กเถสิ กเถสุํ กถยิ กถยีสฺสุ] อ กถา อตฺถกถา อภฺฐกถา ยุ กถนํ
สท-กถ	ณณ	สากฺจฺเจ-ฉย (<i>สท>สทา; ถ>จฺฉย</i>)	เจรจากัน, สนทนากัน, สากัจฉา อ สากจฺฉา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อห พฐุ	อ	พฐุ	บอก, กล่าว [ปโร. อาห อาหุ อหุ อช. อาหิสฺ]
วจ	อ	วจ	บอก, กล่าว, แสดง [วัต. วุจติ วุจเร #ปวุจเร (=วุจติ ใช้ในคาถา) กัม. หิย. อวจ อโวจ อวจํ อช. อโวจํ อว-อโวจตุล อโวจุมหา [ภวิส. วกขติ] มาน. วุจมาโน กัม. ต. วุตโต] ณิ ผรุสวาจี ณวุ วาจโก ตุ วตตา ข ทุพพโจ สุวโจ ณย วากยํ อติวากยํ วชชํ อ วโจ วจํ วจี วจี- <i>เข้าสมาสแล้ว</i> <i>เอา อ เป็น อี</i> ณ วาจา ยุ วจนํ
วจ	ณ ณย	วาเจ-จย	บอก, กล่าว, แสดง
วท	อ เอ	วท วเท วชช วชเช	บอก, กล่าว, แสดง [ตัพ. วตตพโพ ฐ. วตวา ฐุ. วตตุ] ณิ ฌมมาที นิคคยหาวาที มุสาวาที ณ วิวาโท อนุปวาโท
ปฐุ	อ	ปฐุ	บอก, กล่าว, แสดง
ภาส	อ	ภาส	บอก, กล่าว, แสดง [# อช. อชฌภาสี อธิ-อ-ภาส] ณิ สุภาสิตภาสี
ภณ	อ	ภณ	บอก, กล่าว, แสดง ณิ ฌมภานี ปิยภานี พหุภานี
ภสฺส	ณ ณย	ภสฺเส-สย	พูดคุย, บ่น, ต่ำ
ชป ชปฺป	อ	ชป ชปฺป	บอก, กล่าว, แสดง, กระซิบ
อา-รฺจ	ณ ณย	อาโรเจ-จย	บอก, กล่าว [อช. อาโรเจสิ อาโรเจสุํ อาโรจยิ อาโรจยีสฺ]
อติ-อา-วท	อ	อจฺจาวท	กล่าวล่วงเกิน, พูดล่อลวง, พูดเกี้ยว, พูดยั่วชวน, ร้องเรียก
ทีป	ณ ณย	ทีเป-ปย	ประกาศ, แสดง ยุ ทีปนา ทีปนี <i>การแสดง คำชี้แจง</i>
ชา	ย	ชาย	กล่าว, ประกาศ, แสดง, ชี้แจง ยุ อพภกฺขานํ
อา-ชา	อ	อกฺขา	กล่าว, บอก, แสดง, ชี้แจง [วัต. อกฺขายติ กัม.] ตุ อกฺขาตา
ปติ-ชา	อ	ปจฺจกฺขา	บอกคืน [ฐ. ปจฺจกฺขาย]
ป-กาสุ	อ เอ	ปกาส ปกาเส	ประกาศ, ปราบกฎ, แจ่มแจ้ง
โอ-วท	อ	โอวาท	โอวาท ณ โอวาโท
ศาส	อ	ศาส	สอน, อบรม ณย สิสโส ติ อนุสิฏฺฐิ ยุ สาสนํ
อนฺ-ศาส	อ	อนฺศาส	ตามสอน, พร่ำสอน [ต. อนุสิฏฺฐิ] ณวุ อนุศาสโก ยุ อนุสาสนํ
วิ-อา-ลป	อ	พฺยาทร	พูด, เล่า
ลป	อ	ลป	พูด ณ ลาโป
วิ-ลป	อ	วิลป	พูดคร่ำครวญ
อา-ลป	อ	อาลป	ร้องเรียก ยุ อาลปนี

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ป-ลป	อ	ปลป	พูดเพ้อเจ้อ
ส้-ลป	อ	สลลป	พูดเจรจาโต้ตอบกัน ณ สลลาโป
อป-ลป	อ	อปลป	พูดผิด
อนฺ-ลป	อ	อนฺลป	พูดมาก พูดเพ้อเจ้อ
อุ-ลป	อ	อุลลป	พูดโอะอวด
จฺท	ณ ฌย	โจเท-ทย	โจทย์, ทักท้วง, ตักเตือน
มนต	ณ ฌย	มนต-ตย	ปรึกษา, พูดอย่างลับๆ [อ็ช . มนตสิ มนตสุ มนตยิ มนตยิสุ]
ส้-อุ-อา-ท-จร	อ	สมุทาจร	ประพุดตีด้วยดี, กล่าว, ร้องเรียก
สร	อ	สร	ออกเสียง
ชฺส	อ ฌ ฌย	ชฺส โฆส โฆเส-สย	ออกเสียง, ป่าวร้อง, สรรเสริญ [#ต. สงฺฆุโฐ] ณ โฆโส นิคฺโขโส ปติโขโส ยุ โฆสนํ โฆสนา
นท	อ ฌ ฌย	นท นาเท-ทย	บันลือเสียง
คชช	อ ฌ ฌย	คชช คชเช-ชย	ร้องคำราม, ออกเสียง
เรียก เขิญ นิมนต์			
ป-กฺส	อ	ปกฺโกส	เรียกมา [วต. ปกฺโกสิตฺวา; ปกฺโกสาเปตฺวา <i>เหตุ</i> .]
นิ-มนต	ณ ฌย	นิมนต-ตย	เรียกมา, นิมนต์
อา-มนต	ณ ฌย	อามนต-ตย	เรียกมา
อธิ-อิส	อ	อชฺฌเส	เชื้อเชิญ, อารธนา
อา-รธา	อ ย	อารธา อารชฺฌ	เชื้อเชิญ, อารธนา; ยินดี
ลา อำลา			
อา-ปฺจจ	อ	อาปฺจจ	ถามโดยเอื้อเพื่อ, ถามหา, อำลา; ขออนุญาต [ตฺ. อาปฺจจ] อ อาปฺจจา
อป-โลก	ณ ฌย	อปฺโลก-กย	มองดู; บอกลา, อำลา; ขออนุญาต; ประกาศให้ทราบ [ต. อปฺโลกิโต]
ชม ต่ำ			
โถม	ณ ฌย	โถม-มย	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ
ถุ	อ นา	ถว ถฺนา	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ อ สนถโว ติ ถฺติ
ป-ส้ส	อ	ปส้ส	ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ [ต. ปสฺตโถ] อ ปส้สา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
วณณ	ณ ฌย	วณณ-ณย	สรรเสริญ; ขยาย, ขยายความ, พรรณนา; ทำสีขาวเป็นต้น; พยายาม; แสดง [#วัต. ส่วนณณติ] อ วณณ อวณณ ยุ ส่วนณณา
อา-กุส	อ	อกุโกส	ดำ [อักษ. อกุโกจฉิ]
ปริ-ภาส	อ	ปริภาส	ดำ
ขุ่ส	ณ ฌย	ขุ่เส-สย	ดำ, บริภาษ
สป	อ ย	สป สปย สปป	ดำ, สบถ, สापแข่ง ณ สาโป
ตชช	อ ฌ ฌย	ตชช ตชเช-ชย	ดำ, ชู, ช่มชู, คุกคาม [#วัต. สนตชชติ]
นิ-คห	อ ฌหา	นิกคห นิคคณหา	ชู, ช่มชู, ลงโทษ [ต. นิคคยห] ยุ นิคคณห์
ครห	อ ฌ ฌย	ครห ครเห-หย	ตีเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง ณ ย คารยโท
นिति	อ	นินท	ตีเตียน, นินทา อ นินทา
โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย			
กุธ	ย	กุชฌ	โกรธ, เคือง [ต. กุทโธ] ณ โโกโธ ยุ โกรโน อกุโกรโน
รจ	ย ฌ ฌย	รจจ โรเจ-จย	ชอบ, ยินดี [ต. รุจิโต] ณิ ฌมมรุจิ
ปิย	อ	ปิย	รัก อ ปิโย
กุกกจจ ศัพท์	อาย	กุกกจจาย	เกลียด, รังเกียจ, ประพฤติรังเกียจ
คูป	ณ	ขิคุจจ (<i>เทวภาวะ</i>)	เกลียด, รังเกียจ
ลชชี	อ	ลชช	อาย, ละอาย อ ลชชา
หเร	อ	หราย (<i>เอ>อาย</i>)	อาย, ละอาย [มาน. หรายมาโน]
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี			
รุ	อ	รว โร	ร้อง [#วัต. วีรวติ] ณ รโว
รุธ	อ	รุท โรท	ร้องไห้, หลั่งน้ำตา [ต. รุณโน; รุณณ การ~ #อักษ. ปโรติ]
เทว	อ	เทว	ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [#วัต. ปริเทวติ]
กท กนท	อ ฌ ฌย	กนท กนเท-ทย	ร้องไห้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; วุ่นวาย [#วัต. ปกกนทติ]
เค	อ	คาย	ออกเสียง, ขับกล่อม, ร้องเพลง [ต. คีโต]
ส้-เค	อ	สงคาย	ชำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง; ซักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัต. สงคายติ ต. สงคีโต] ติ สงคีติ ส้-คิ-ยุ สงคายนา <i>เอ>อาย</i>)
หส	อ	หส	หัวเราะ, ร่าเริง [ต. หฏฐุ #ปหฏฐุ] ณ วุ สมปหส์โก ณ หาโส ปริหาโส

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ชคฆ	อ	ชคฆ	หัวเราะ, ร่าเริง
รม	อ	รม	ยินดี [อนิย. รมณียะ ต. รโต #ต. อภิรมม] กวี กุณฺขโร (กุณฺข-) อ มโนรมา ณ อาราโม ติ รัตติ ยุ อารมมณั
มฺท	อ	โมท	ยินดี [#วัต. ปโมทติ]
นฺนท	อ	นฺนท	ยินดี, อิ่มใจ [#วัต. อภินนทติ] อ อานนโท อิ นนทิ ยุ นนทนั
ตฺส	ย	ตฺส	ยินดี, เอิบอิ่ม [ต. ตฺสฺสฺ] ณ สนโตโส ติ สนตฺสฺ
สาท	อ	สาท	ยินดี, สบายใจ, เหลินใจ [#วัต. อสสาทติ] ณ สาโท, อสสาโท ณุ สาทุ หวาน อร่อยไพเราะ

ปรารถนา, อยาก, ต้องการ

ฉนท	ณ ฌย	ฉนท-ทย*	ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, พอใจ
กมุ	อ ฌ ฌย	กาม กาม-มย	ปรารถนา, อยาก, ต้องการ ณ ฌมกามो หิตกามो ติ นิกนติ
ปตถ	ณ ฌย	ปตถ-ถย	ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง [มาน. ปตถยมาโน อาน. ปตถยาโน] ยุ ปตถนา
อิสฺ อิจฉ	อ	อิจฉ	ปรารถนา, อยาก, ต้องการ [ต. อิจฺฉฺ] ณย อิจฉา อ อปปัจจโ
อาสาส	อ	อาสาส อาสิส อาสิส	หวัง, ปรารถนา
อาสิสิ	อ	อาสิส	หวัง, ปรารถนา
ปฏฺ-อาสิสิ	อ	ปจฺจาสิส	หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ
กชฺ กงข	อ	กงข	หวัง, ปรารถนา, อยาก; สงสัย ... ณย ปาฏฺกชฺ
ป-วร	ณ ฌย	ปวาเร-รย	ปรารถนา, อยากได้; ปวารณา กัต. เหตุ.
ปีท	ณ ฌย	ปีเท-ทย	ปรารถนา; กระหิ้ม? (ครีมิใจ, ภูมิใจ, อิมใจ)
ลฺภ	ย	ลฺภ	โลภ, ละโมบ, มักมาก, อยาก [#วัต. โอลฺภทติ] ณ โลโภ
รณฺช	อ ย	รช รณฺช รชช	กำหนด, ย้อม [ต. รตฺโต] ณ ราโค รงโค
สํ-อา-รณฺช	ย	สารณฺช	กำหนดน้ก, ย้อม [ต. สารตฺโต]

คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย

จินต	ณ ฌย	จินเต-ตย	คิด, รู้, นึก [อชฺ. จินเตสิ จินเตสุ จินตยิ จินตยิสฺ] ยุ จินตนั
ตกฺก	ณ ฌย	ตกฺก-กย	ตรึก ณ ฌมตกฺโก
สฺร	อ	สฺร	ระลึก, นึก; แล่นไป [อนิย. สฺรณียะ ต. สโต] ตฺ สฺริตา; สาเรตา เหตุ. ณ วิปฏฺิสฺโร ติ สติ ยุ สฺรณั
ธฺา ธฺร	อ ฌ ฌย	ธฺร ธฺาเร-รย ธฺา	ทรงไว้, ทรงจำ; รองรับ ตฺ ธฺาตุ ธฺาตา ณย #มารเธยฺย อ วิชฺชาโร วินยธโร ฌมมธโร

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
		(เทวภาวะ)	กาสาวธโร ติปฏกธโร ชุตินธโร ปัสกุกธโร อภิธมยปตตจีวรธโร อุตตมรूपธรา (อิตถิ) อิ อุทธิ (อุทก-) ยุ สโมธานัน (ส-โอ-) ธรณ
เณ	อ	เณ ฉาย (เอ>อาย)	เพ่ง, เพ่งด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เผา, ไหม้ เร่าร้อน, สว่าง อ อภิชฌา ยุ ฉาน
อุ-เณ	อ	อุชฌาย (เอ>อาย)	เพ่งโทษ, ยกโทษ(ของผู้อื่น)ขึ้นพูด, ตีเตียน, โพนทนา
วิ-เณ	อ	วิชฌาย (เอ>อาย)	(ไฟ) ดับ
ญา	นา	ชานา	รู้ [สัท. ชณญา ภาวิส. ชานิสสตี ญสสตี อันต. ชานัน ตัพ. ญาตพโพ ชานิตพโพ ต. ญาโต ตุ. ญตวา ชานิตวา ชานีย ชายิตวา (นา>ย) ตเว. ญาตเว ตฺ. ญาตุํ ชานิตฺ] ญจ ชานนโก #เกษชชชานนโก ตฺ ญาตา รุ ธมมณญ มตตณญ สพพณญ วรณญ วทณญ กตณญ รตตณญ ณย ญเยโย ยุ ญาณํ #ทุชชานัน ตยย ญาตยย
วิ-ญา	นา	วิชานา	รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ตุ. วิชานิตวา] รุ วิณญ ณย วิณญเยโย #สุวิณญเยโย ติ วิณญตติ ยุ วิณญณัน วิณญาปนํ วิชานัน
สํ-ญา	นา	สณชานา	รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ตุ. สณชานิตวา] อ สณญา ยุ สณญาณํ สณชานัน
ป-ญา	นา	ปณญาย (นา>ย)	รู้, ปราบกฎ [วัต. ปณญยติ ปณญยติ อช. ปณญายิ ต. ปณญาโต] อ ปณญา ยุ ปชานัน
อนุ-ญา	นา	อนุชานา	อนุญาต [ต. อนุญญาโต]
อา-ญา	อ	อณญา	รู้, รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัต. อาณาเปติ เหตุ. 'ให้รู้ทั่ว' สั้ง, บังคับ อช. อณญาสิ ต. อาณตโต ตุ. อณญาย] ตฺ ญาตา อณญาตา อ อณญ
มน	ย	มณญ	รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด
อติ-มน	ย	อติมณญ	ดูถูก, ดูหมิ่น
มน	โอ	มโน	รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ ติ มติ สารมติ
สํ-มน	โอ	สมมโน?	รู้พร้อม ... [ต. สมมโต] ติ สมมติ
วิท	อ	วิท	รู้, รู้แจ้ง [ตัพ. เวทิตพโพ #วัต. ปฏินิเวเทติ เหตุ.] ณี กตเวที รุ โลกวิทู สพพวิทู ณย วิชชา ยุ เวทนา
พุธ	ย	พุชฌ	รู้, ตรัสรู้, ตื่น [ต. พุทฺโธ อาน. #อภิสมพุทธานโน] ตฺ พุชฌิตา ข พุรณฺุโพโธ อิ โพธิ ติ พุทธิ ยุ พุชฌณัน
มุน	นา	มูนา	รู้, ตรัสรู้: นิ่งอยู่ อ โมนํ อิ มุณี
อุป-ธรร	เณ ฌย	อุปธรร-ธรร	ใคร่ครวญ, พิจารณา
อา-วช	อ เณ ฌย	อาวชช อาวชเช-ชช	ใคร่ครวญ, พิจารณา
นิ-สม	เณ ฌย	นिसาเม-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา, แลดู, ฟัง [ตุ. นิสम्म]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
สั-อส	อ	สมมส (สั>สมมา>สมม)	พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
ปฏฺ-สั-ขา	ย		พิจารณา [ตฺ. ปฏฺสัขา ปฏฺสงขา ปฏฺสงขาย]
อนฺ-วิท	อ		พิจารณา [ตฺ. อนฺวิจ]
กขิ กงข	อ	กงข	สงสัย; หวัง, प्रारธना ... [ณย. ปาฏิกงโข]
สกิ	อ	สกง	สงสัย; กลัว, สะดุ้ง; ไป, ถึง, บรรลุ
สั-สึ	อ	สัสย	สงสัย
หลง ลืม			
มุห	ย	มุยห	หลง [ต. มุฬโห มุฬโห] ณ โมโห
มุส	ย	มุสส	ลืม [ต. มุฏฺฐุ #วัต. ปมุสสติ ต. ปมุฏฺฐุ]
มท	ย	มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ [#ต. ปมตโต ตฺ. ปมชช] ณย มชช ณ ปมาโท
มุจฉ	อ	มุจฉ	หลง, เป็นลม, สลบ, แน่ใจ
ลุก	อ	ลูก โลก	หลง [#วัต. ปโลเกติ เหตุ. 'ให้หลง' แปลเป็น กัตตฺ. ว่า'หลงกล่อ']
ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน			
ปุจฉ	อ	ปุจฉ	ถาม [ต. ปุฏฺฐุ] อ ปุจฉา ย ปุจฉนั
ปณท	อ	ปณท	ถาม [#วัต. ปริปณทติ]
สุ	ณ ณา	สุโณ สุณา	ฟัง, ได้ยิน [วัต. สุณาติ สุโณม; สุขยติ สุขติ <i>กัม.</i> อัช. อสโสสิ อสโสสุ; อสโสสิตถ; อสโสสิ อสโสสิมหา <i>ตวนตฺ.</i> สุตวา ต. สุตโต; สาวิตโต สาวาปีโต <i>เหตุกัม.</i> ตฺ. สุตวา ตฺ. โสตุ] ณิ ฆมมสสาวี ณฺ สาวโก สาวิกา ตฺ โสตา ติ สุตติ ย สวาน ฆมมสวาน
ปฏฺ-สุ	ณา	ปฏฺสุณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง [วัต. ปจจสสุณาติ อัช. ปจจสโสสิ ตฺ. ปฏฺสุณิตวา]
สุ	ส	สุสสุส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
อว-ธา	อ	โอทท	ฟัง [วัต. (โสตุ) โอททติ ต. โอทิต]
วิ-สท	อ	วิสท	รับคำ
ลิข	อ	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)
คณถ	ณ ณย	คณเถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ	ณ ณย	รเจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รचना
คณ	ณ ณย	คณเ-ณย	นับ, คำนวณ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
มา	อ ย นา โ	มา มาย มินา มิโน	รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ [ต. นิमितต์] ตุ มาตา อ ปฏิม่า ปติมา ณ มตฺตา ธณฺณมาโย ยุ มานํ ปมาณํ ปริมาณํ อูปมานํ
ลูป	ย	ลูป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ [ต. ลุตโต]
ดู เห็น			
โอ-ลูก	ณ ฌย	โอโลเก-กย	มองดู
ทิส	อ	ปสฺส	เห็น [วัต. ทิสฺสติ <i>กัม. หิย.</i> อทฺทส อทฺทส อชฺ. อทฺทสฺสุ อทฺทสาม (อทฺทสิมหา) ภวิส. ทกฺขติ; อนิย. ทสฺสนิโย ตฺพ. ทฏฺฐพฺโพ ต. ทิฏฺฐโร; ตุ. ทิสฺวา ทิสฺวาน ตฺ. ทฏฺฐํ] ณิ ภยทสฺสี ปรวชฺชานุปสฺสี ข ทุทฺทโส สฺสุทฺทโส สฺสุทฺโส ติ ทิฏฺฐิ ยุ ทสฺสนํ อาวิ ภยทสฺสาวิ สทฺททสฺสาวิ
ทิส	อ	ทิสฺส	เห็น, ปรากฏ
อิกฺข	อ	อิกฺข	เห็น อ #อูเปกฺขา
ปฏฺิ-สํ-จ-อิกฺข	อ	ปฏฺิสณฺจิกฺข	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น
อนฺตร-ธา	อ ย	อนฺตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป [ต. อนฺตรทฺโธ]
สํ-อว-อิกฺข	อ	สมเวกฺข	พิจารณา [ต. สมเวกฺขิยาน #วัต. ปจฺจเวกฺขติ (ปติ-วิ-อิกฺข) ตุ. ปจฺจเวกฺขิย]
มิล	อ ฌ ฌย	มิล มีเล-ลย	หลับตา [#วัต. นิมิลติ]
อฺ-มิล	อ	อุมฺมิล	เปิดตา, ลืมตา
มิส	อ	มิส	หลับตา [#วัต. นิเมสฺติ นิมฺมสฺติ]
อฺ-มิส	อ	อุมฺมิส	เปิดตา, ลืมตา
ป-สุ	อ	ปสว	ประสบ, พบ, เห็น
แสดง			
ทิส	ณ ฌย	เทเส-สย	แสดง (<i>นามธรรม</i>), กล่าว, สวด [ภวิส. เทเสสฺสติ] ณฺว เทสโก ฌมฺมเทสโก ฆตฺตฺทเทสโก มคฺคฺทเทสโก ยุ เทสฺนา ฌมฺมเทสฺนา
ทิส	ณ ฌย	ทสเส-สย	แสดง (<i>รูปธรรม</i>) [อชฺ. ทสฺเสสิ ทสฺเสสุํ ทสฺสยิ ทสฺสยีสฺสุ]
อฺ-ทิส	อ ฌ ฌย	อฺทฺทิส อฺทฺทเทเส-สย	แสดงขึ้น [ปัญ. อฺทฺทิสฺตุ ตุ. อฺทฺทิสฺติวา อฺทฺทิสฺสิ; อฺทฺทิสฺส ‘เงาะจง’ ใช้เป็นกริยาวิเสสนะ]
นิ-ทิส	อ ย	นิทฺทิส นิทฺทิส	ชี้แจง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง [ต. นิทฺทฺวิโร นฺทฺทิสฺสโร] ยุ นฺทฺทิสฺสนํ
อป-ทิส	อ ย	อปทฺทิส อปทฺทิส	แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง [ต. อปทฺทิสฺติวา] อ อปทฺทิสฺโส ณ อปทฺทิสฺโส ยุ อปทฺทิสฺสนํ
ปรากฏ			

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
วิ-สุ	อ	วิสสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง [ต. วิสสุโต]
ปาต-ภู	อ	ปาตภูว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตภูว]
ปาต-รุ-หุ	อ	ปาตรุโห	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตรุโหสี]
ป-ญา	นา	ปณฺญา <i>(นา>ย)</i>	รู้, ปรากฏ [วัต. ปณฺญาติ ปณฺญาติ อช. ปณฺญาติ ต. ปณฺญาโต] อ ปณฺญา ยุ ปชานนํ
ศึกษา เรียน			
ทม	ณ ฌย	ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก [ต. ทนฺโต] ฌยุ หตฺถิมโก กุลทมโก ฌย ทมโม อ ทโม
สิกข	อ	สิกข	ศึกษา อ สิกขา ยุ สิกขนํ
อธิ-อิ	อ	อชฌมาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [วัต. อธิเต]
อุ-คห	ณหา	อุคคณหา	เรียน, เล่าเรียน [ต. อุคคณหิตวา] ยุ อุคคหนํ อุคคณหนํ
สํ-เณ	อ	สชฌมาย <i>(เอา>อาย)</i>	สวด, สาธยาย, ท่อง อ สชฌมาโย
ปริ-ย-อาป	อุณา	ปริยาปุณา	เล่าเรียน ยุ ปริยาปุณนํ
แผ่ เปล่ง			
ผร	อ	ผร	แผ่ไป
ตน	โ	ตโน ตนุ	แผ่ไป
นิ-ฉร	อ	นิฉร	(เสียง, รัศมี) เปล่งออก
ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก			
ตฺร	อ	ตฺร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง [ต. ตินฺโณ] อ เวสฺสนตโร
อุ-ตฺร	อ	อุตฺตฺร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น [ต. อุตฺตินฺโณ]
โอ-ตฺร	อ	โอตฺร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง [ต. โอตฺตินฺโณ] ยุ โอตฺรณํ
รุห	อ	รุห	ขึ้น, งอก, ขึ้น, ปรากฏ, เกิด [ต. รุหโ] อ สิริรุโห ยุ โรหณํ #เทโวโรหโน อภิรุหณํ
อา-รุห	อ	อารุห-โรห	ขึ้น, งอก [ต. อารุหโห ต. อารุห #วัต. อภิรุหติ]
อว-รุห	อ	โอโรห	ลง, โนมลง [#วัต. ปจฺโจโรหติ ต. โอรุห]
คาก	อ	คาก	กวน, คน [ธาตุนี้ไม่มีอาการซ้อน ค]
อธิ-โอ-คาก	อ	อชฺโณคาก	หยั่งลง, จมลง, โฉบลง, เข้าไป [ต. อชฺโณคากโ]
โอ-กม	อ	โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง [ต. โอกกมม]
ปต	อ	ปต	ตก, ล้ม, (ครรภ์) แท้ง [วัต. ปาเตติ ต. ปาติโต เหตุกัม. #วัต. ปปติ] ณี ปาณาติปาตี

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อภิ-อุ-คม	อ	อพกคคม	บินขึ้น, เหาะขึ้น [ต. อพกคคนตวา]
อุ-ปต	อ	อุปต	บินขึ้น, เหาะขึ้น ยุ อุปปตน์
อธิ-อุ-ปต	อ	อชฌุปต	ตกลง, โฉบลง [ต. อชฌุปตโต]
ภสฺส	อ	ภสฺส	พลัดตก, พลาด, เคลื่อน, หล่น, ล้ม, หัก; รุ่งเรือง, ส่องสว่าง [ต. ภฏฐุ]
ลขมิ	อ ฌ ฌย	ลขฌ ลขฌ-ฌย	กระโดด, เหาะ, เเหิน, ลอยไป [#วัด. อุลงขต]
ลอย จม			
วห	ย	วูห	ลอย, นำไป [ต. พาหิตโต พาฬุโห] อ สุขาวโห (สุข-อา-) หิตาวโห ณ วาโห ยุ วหน วาหน
ปลุ	อ	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
ปลว	อ	ปลว	ไป, ลอยไป (ในน้ำ)
นิ-มุชช	อ	นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ [ต. นิมุคโค]
ลิต	อ	ลิต	ปล่อย; ตืด, ชุ่มชื้น; หลง; หุง, ต้ม, นึ่ง; จม [วัด. โอสาทิติ เหตุ. 'ให้จมลง' ต. สิ้นโน 'ชุ่ม'] อ กุสึโต (กุจฉิต-ลิต ลบเหลือ กุ)
นำไป นำมา นำออก			
(นี่ นำคน-สัตว์; หร นำสิ่งของ ...)			
นิ นี	อ	เน นย	นำไป [วัด. นียติ กัม. ต. นีโต ตู. เนตวา] ณ วุ นายโก-ยิกา โลกนายโก ตุ เนตา ณ ย เนยโย เวเนยโย อ นโย วินโย ติ ภาเนตติ ยุ นยน์
อา-นี	อ	อาเน	นำมา [ต. อานีโต]
อป-นี	อ	อปเน	นำออก
หร	อ	หร	นำไป [วัด. หราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. หโต-โณ] ณ ย หารโย ยุ รัชหรรณ
อภิ-หร	อ	อภิหร	นำไป [ต. อภิหโต-โณ ตู. อภิหุจ]
อา-หร	อ	อาหร	นำมา [ต. อาหโต-โณ] ณ อาหาโร
โอ-หร	อ	โอหร	นำลง, ปลงลง <i>ปลงผมและหนวด</i> [วัด. โอสาทาเปติ เหตุ. (วุทธิ)]
นิ-หร	อ	นิหร	นำออก, ขับไล่ (ใช้กับคนได้)
ป-อช	อ	ปาเช	ขับ, ต้อน, ไล่
อป-หร	อ	อปหร	นำไปทิ้ง, ฉวยเอาไป
หร	ส	ชิตฺส (เทวภาวะ)	ปรารถนาจะนำไป, อยากรนำไป
วห วุห	อ	วห	นำไป, เจริญ, เพิ่มขึ้น [ต. วุฬุโห]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อา-วห	อ	อวห	นำมา
ทึ้ง สละ ละ เว้น			
ฉิป	อ	ฉิป	ทึ้ง, ขว้าง, โยน; ไอ, จาม [วัต. ชิปาเบติ เหตุ. (ไม่วุทธิ)] ต. ชิตโต] อ จิตตกเขโป
ฉทท	ณณ	ฉทเท-ทย	ทึ้ง, ขว้างทึ้ง [ต. ฉททิตโต] ญู กจรรจฉททโก-ทิกา
ฉุก	อ	ฉุก	โยนทึ้ง, นำออก, ขับไล่ [ต. ฉุกโท ฉุกโธ]
จช	อ	จช	สละ, บริจาค [ต. จตโต] ณ จาโค อติปริจาโค ยู จชนั
วิ-สชช	อ	วิสชช	สละ, แบ่งปัน; แก้ว/ตอ (คำถาม) [#วัต. นิสชชชติ, อุตสชชชติ] ยู วิสชชชนา
รห	อ ณณ	รห รเห-ทย	สละ, ทึ้ง
ป-หา	ย	ปหิทย ปหิทย ปหาย	ละ, สละ, ทึ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว [ต. ปหิโน ตู. ปหาย #โอหาย] ติ ขานิ #ปริญานิ
หา	อ	ชห ชหา (เทวภาวะ)	ละ, สละ, ปล่อย; เสื่อม, เลว [ต. หิตวา ชหิตวา] อ สพพณชโ
อุชณ	อ	อุชณ	สละ, ละ, ทึ้ง
วชช	อ ณณ	วชช วชเช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน [#วัต. ปริวชชชติ] ญย ปพพชชา
สร	ณณ	สเร-รย สาระ-รย	ซัดไป, ละ, ทึ้ง; ขยาย, พิศดาร
ป-สร	ณณ	ปสาระ-รย	เหยียด (มือ, แขน)
นุท	อ	นุท	ซัดไป, ขว้าง, ทึ้ง, ขจัด, บรรเทา [#วัต. วินทติ ปนุทติ อปนุทติ]
ส่งไป			
เปส	ณณ	เปเส-สย	ส่งไป [ต. เปสโต]
ปห	ณณ	ปาเห-ทย	ส่งไป [ต. ปหิตโต ตัพ. ปาเหตุพโพ]
ป-หิ	ณณ	ปหิณ ปหิณา	ส่งไป [ต. ปหิตโต]
อุ-ยุช	เอ	อุยุโยเซ	ส่งไป [ต. อุยุโยชิตโต]
รวม รวบรวม			
สั-ห	อ	สั-ห	รวบรวม, ย่อ
สั-คห	ณหา	สงคณหา	สงเคราะห์, รวบรวม อ สงคโ
จิ	นา	จินา	ก่อ, สัม อ #สนนิจโย อุจโย ปริจโย
ขอ			
ภิกข	อ	ภิกข	ขอ ฐ ภิกขุ อ ภิกขา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ยาง	อ	ยาง	ขอ ณฺฐ ยางโก
วร	ณ ฌย	วาเร	ขอ, ต້องการ
ให้ ได้ ลัก			
ทา	อ	เท ททา (เทวภาวะ)	ให้ [วัต. ทชชติ ทมมิ ทมม; ทียติ ทียยติ <i>กัม</i> . สัต . ทชชเยย ทชชา ทชชฺ ทชชฺ ทีย . อททา อทท อัช . อทาสี อทฺสู ภวิส . ทสสติ มาน . ททมานโน ตัฟ . ทาทพโพ ต. ทินโน ทตโต ตุ . ทตฺวา] ณิ อทินนาทายี ณฺฐ ทายโก อนนทายโก-ยิกา ตุ ทาทา ณฺย เทยฺย อ อายฺโท พลโท ปุรินฺโท ณ ทาโย ทานทาโย ทายฺ ยฺ ทานํ
ปฏิ-ทา	อ	ปฏิเท	ให้กลับ, ให้คืน
ปริ-วิส	อ	ปริวิส	ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (<i>คำเขมร</i>)
นิ-ยต	ณ ฌย	นียยาเท-ทย (ต>ท)	มอบให้, แลกเปลี่ยน (<i>คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท</i>)
ปฏิ-ปท	ณ ฌย	ปฏิปาเท-ทย	มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล
โอ-??	ณ ฌย	โอโณเช-ชย	อุทิศ, ให้, ล้าง, ชำระ
ลก	อ	ลก	ได้ [อัช . อลตถ (=อลภ) อลตถฺ (=อลภ) ภวิส . ลจฺจติ ตัฟ . ลททพโพ ต. ลทฺโธ ตุ . ลทธา ลท ตุ . ลทฺฐํ ณฺย . ลทฺภา] ข ทุลโล โส ลุ โณ ณฺย ลพฺโณ ณ ลา โณ ติ ลทฺธิ
ปฏิ-ลก	อ	ปฏิลก	ได้เฉพาะ, กลับได้
วิท	อ	วิณฑ	ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี
จฺร	ณ ฌย	โจเร-รย	ลัก, ขโมย [อัช . โจเรสิ โจเรสุํ โจเรยิ โจเรยีสฺ] ตุ โจเรตา ณ โจโร
เถน	ณ ฌย	เถเน-นย	ลัก, ขโมย
อว-ทร	อ	อวทร	ลัก, ขโมย ณ อวหาโร
จับ รับ ถือ			
คท	ณฺหา	คณฺหา	ถือเอา, จับ, รับ [วัต. คณฺหาติ คณฺหติ; คยฺหติ <i>กัม</i> . อัช . อคณฺหิ คณฺหิ อคฺคเหสิ คณฺหีสฺ; อคคฺหายิ ฌย <i>เหตุ</i> . ภวิส . คคฺคสฺสติ ตุ . คคฺคฺวา ตุ . คคฺคฺ] ณฺฐ คคฺคโก ณฺย คคฺคฺ อ คคฺคฺ วิคฺคโค ณ คคฺคโค ปตฺตคฺคโค รัชฺชคฺคโค รสมิคฺคโค องฺกคฺคโค ฆรฺ ยฺ คคฺคณฺ คณฺหณฺ
ป-คท	อ ณฺหา	ปคฺคท ปคฺคณฺหา	ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง, สนับสนุน, อุดหนุน [ตุ. ปคฺคคฺยท] อ ปคฺคโค ยฺ ปคฺคคณฺ
ปฏิ-คท	ณฺหา	ปฏิคฺคณฺหา	รับเฉพาะ, รับประเคน
อา-ทา	ย	อาทีย	ถือเอา, ยึดถือ [ตุ. อาทาย อาทียิตฺวา อาทียิตฺวา #ปริยทาย อาน . อนฺอุปาทิยาโน <i>น-อุป-อา- ทา-ย</i>] อ #อุปาทา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
สํ-อา-ทา	ย	สมาทย	ถือเอา, ยึดถือ [ดู. สมาทาย สมาทยิตวา]
สํ-อา-ทา	ณาเป เหตุ.	สมาทเป	ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตุจาก ในความหมายว่า 'ชักชวน' [ดู. สมาทเปตวา ต. สมาทปีโต] ณฺ สมาทปโก
สํ-อา-ทย	เอ	สมาทเป (ย>ป)	ชักชวน [ดู. สมาทเปตวา ต. สมาทปีโต] ณฺ สมาทปโก
อา-มส	อ	อามส	จับต้อง, ลูบคลำ [ต. อามฐฺโฐ]
ปรา-มส	อ	ปรามส	จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ต. ปรามฐฺโฐ] ณ ปรามาส
จูป	อ	จูป	ถูกต้อง, สัมผัส [#วัต. อจฺจูปติ อา-จูป/น-จูป]
มุส	อ	มุส มุสส	ถูกต้อง, สัมผัส [ต. มุสฺโฐ ตฺ. มุสฺจฺ] ณ มุสโส
हन	อ		จรด, ชน, กระทบ [ดู. อาหจฺ #อุปหจฺ ปฏิหณฺ อุหจฺ ถอนขึ้น]
สํ-ปฏิ-อิส	อ	สมปฏิจจ	รับ, รับพร้อม
ลา	อ	ลา	ถือเอา ณฺ มหฺลลโก
อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ			
อนุ-คห	ณฺหา	อนุคคณฺห-หา	อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ
อุป-ถมิ	อ	อุปถมฺก อุปถมฺก	ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน, อุปถัมภ์, ค้ำจุน, สนับสนุน [ดู. อุปถมฺกิตวา]
ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก			
ป-ชิป	อ	ปกชิป	ใส่, ใส่เข้า [ต. ปกฺชิตฺโต]
นิ-ชิป	อ	นิกชิป	เก็บ [ต. นิกฺชิตฺโต]
อา-วห	อ	อพฺพห	ถอน; นำมา [ดู. อพฺพห] ณ อาวาโห อาวาทฺ (มฺงคฺล) #วิวาทฺ (มฺงคฺล)
ปฏิ-สม	ณฺ ฌย	ปฏิสฺมาเม-มย	เก็บรักษา, ยึดครอง [#วัต. สํสฺมาเมตวา] ยฺ ปฏิสฺมานํ
ดึง ลาก จุด ยก			
นิ-กขฺม	อ	นิกกขฺม	ดึงออก, ลากออก
อา-กขฺม	อ	อากขฺม	ดึงออก, ลากออก, จุด, ชัก
อฉิ อณฺฉ	อ	อณฺฉ	ดึง, ลาก, จุด, ชัก
อุ-ชิป	อ	อุกชิป	ยก, ยกขึ้น [ต. อุกฺชิตฺโต]
อา-รฺป	ณฺ ฌย	อาโรเป-ปย	ยก, ยกขึ้น [ต. อาโรปีโต] ยฺ อาโรปนํ
วิ-โอ-รฺป	ณฺ ฌย	โวโรเป-ปย	ยกลง, ปลงลง [วัต. (ชีวิตฺวา) โวโรเปติ ปลงลงจากชีวิต =ฆ่า ต. โวโรปีโต] ยฺ โวโรปนํ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
เหยียบ ทบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน			
อา-กม	อ	อกกม	เหยียบ, ย่ำ [ต. อกกนโต]
มถ มตถ	อ	มถ มตถ มเถ	รวบกววน, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี
มทท	อ	มทท	เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ [ต. มตโต]
โอ-มทท	อ	โอมทท	เหยียบลง, ขย่มลง ...
ป-หฺร	อ	ปหฺร	ประหาร, ทบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ต. ปหโต]
ปฺล	ย เณ ฌย	ปฺลย โปเถ-ถย	ประหาร, ทบ, ตี [#วัต. นิโปเถติ]
กฺฏ	เณ ฌย	โกฏฺเฏ-ฏย	ตอก, ต่ำ, ทบ, บู
โกฏฺฏ	อ เณ ฌย	โกฏฺฏ โกฏฺเฏ-ฏย	ตอก, ต่ำ, ทบ, บู
ทฺ	ณฺ ณา; นา	ทฺโณ ทฺณา ทฺนา	เบียดเบียน อ อุตฺทโว
หฺน	อ	หฺน	ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัต. หลณฺยติ กัม.; วรติ วเรติ (หฺน>วร); วเรติ เหตุ.; ฆาเตติ (หฺน>ฆาต); ฆาเตติ ฆาตยติ เหตุ. สัต. ฆาตเย เหตุ. ต. หโต ตฺ. หนฺตวา วริตฺวา ฆาเตตฺวา ฆตฺวา ตฺ. หนฺตฺ] ณี ปาณฆาตี ปรูปฆาตี ณฺวฺ ฆาตโก โคฆาตโก โจรฆาตโก หัสฆาตโก ตฺ หนฺตา วชฺมตา รฺ วฐ ฌย วชฺโณ ฌ วโร อนุปฆาโต ฎฺ อาฆาตนํ
หฺน	ย	หฺณญ	เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัต. หลณฺยติ กัต.]
หฺลฺล	อ เณ ฌย	หฺลฺล หฺลฺล-ลย	เบียดเบียน ณฺวฺ อหฺลฺลโก (น-)
ปฺย	เณ ฌย	ปฺย-พย	เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า
ฆฺ	เณ ฌย	ฆฺ-ฆย	เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน
พาร	อ	พาร	ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน อ อาพาโร
พฺริ พฺร	เณ ฌย	พฺริ-พฺร	เบียดเบียน ฌฺ ปลฺโพโร (ปฺริ-)
หฺรฺ	อ	หฺรฺ	เบียดเบียน, บีบคั้น [#วัต. วิหฺรฺติ]
วิธ	ย	วิชฺฌ	แทง, เสียดแทง [ต. วิทฺโธ ตฺ. วิทฺธา]
ปฺวิ-วิธ	ย	ปฺวิ-วิชฺฌ	แทงตลอด [ต. ปฺวิวิทฺโธ ตฺ. ปฺวิวิทฺธา]
รฺช	ย	รฺชช	แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย ฌฺ โรโค
กฺฏ	เณ ฌย	โกฏฺเฏ-ฏย	ตี, ทบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
อา-กฺฏ	เณ ฌย	อาโกฏฺเฏ-ฏย	ตี (กลอง), ...
ทฺส	ย	ทฺสส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย [ต. ทฺสฺสฺ] ฌฺ โทโส ปฺโทโส

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อุป-ราธ	ย	อปรชฌ	ประทุษร้าย, ผิด
ตัด เจาะ ทำลาย แยก เลื่อม			
ลู	นา	ลุนา ลุนา	ตัด, เกี่ยว [ต. ลูโน] ยุ ลวนน์ โลณ
กนฺต	อ	กนฺต	ตัด, ฝ่า, เชือด, ควัก; กรอด้าย, ปั่นด้าย
ผล ผพ	ณ ฌย	ผาเล-ลย	ตัด, ฝ่า
เว	อ	วย วาย	กรอด้าย; ให้เหยียดห่างไป; สรรเสริญ; สำรวม ณ วายู วาโย ตนตวาโย
กฺุส	อ	กฺุส	ตัด, ต่า ...
จฺุ	นา	จฺุนา	กำจัด, ทำลาย
จฺิส	ณ ฌย	จฺิส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทฺุส	ณ ฌย	ทฺุส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย ณฺุ กฺุสทฺุสโก กฺุสทฺุสโก
ทล	อ ฌ ฌย	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แยก [#วัต. ปทาเลติ]
ภิท	อ	ภินฺท	ทำลาย, ต่อย, ตัด <i>สภมฺ.</i> [ต. ภินฺโน] ตุ เกตฺตา
ภิท	ย	ภิชช	แตก; ต่างกัน <i>อกมฺ.</i> [ต. ภินฺโน #วัต. ปภิชชติ] อ #ปฏิสมฺภิทา ณ เกโท สีสเกโท
ผล	อ	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ดผล
ผฺุลล	อ	ผฺุลล	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย [ต. ผฺุลลิต]
ผฺุฎ	อ ฌ ฌย	ผฺุฎ โผฎฺเฎ-ฎย	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ [ต. ผฺุลโล] ยุ โผฎฺณํ ปรบ(มีอ)
ภณช	อ	ภณช	หัก, ฝ่า, ทำลาย [ต. ภคฺโค ภณฺฐุ] ณ ภคฺโค ภงฺโค
ภช	อ	ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ ณฺย ภาคโย ณ สวิภาโค ติ ภตฺติ วิภตฺติ ยุ ภชนํ
ภาช	ณ ฌย	ภาช-ชย	แจก, จำแนก ณ ภาค ติ วิภตฺติ
นส	ย	นสส	ฉิบหาย, พินาศ [วัต. นาเสติ นาสยติ <i>เหตุ. ต. นฺณฺฐุ; นาสิตฺ <i>เหตุกมฺ.</i></i>] ณฺุ กปฺปวินาสโก ณ วินาส
ลึ	อ ย	ลย ลาย ลีย	ละลาย, พินาศ, ย่อยยับ [วัต. วิลียติ]
เฉ	อ	ฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย [ตฺ. เฉตฺวา]
ฉิท	อ	ฉินฺท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ฝ่า, ทอน, ชิง <i>สภมฺ.</i> [วัต. #สณฺฉินทติ ต. ฉินฺโน ตฺ. อจฺฉินฺทิ อ-ฉิท] ณิ สนฺนิจฺฉเฑที
อา-ฉิท	อ	อจฺฉินฺท	ตัด, ชิง <i>สภมฺ.</i> [ต. อจฺฉินฺโน ตฺ. อจฺฉเฑชฺชิ อา-ฉิท-ย]
สํ-อ-ฉิท	อ	สมฺจฺฉินฺท	ตัดขาด ... <i>สภมฺ.</i>

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อุ-ฉิท	อ	อุฉินท	ตัด, ขจัด สกมม. [วัต. อุฉินชติ กัม. ต. อุฉินฐโร 'อันเขาทิ้ง, อันเป็นเดน']
ฉิท	ย	ฉิซช	ขาด, ทะลุ, แตก, สลาย อกมม. [วัต. #ปัจจัยช ต. ฉินโน]
ฉิทท	ณ ฌย	ฉิทเท-ทย	เจาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
ฉเท	ณ ฌย	ฉเเท-ทย	ตัด, ผ่า ...
ชี	ย	ชีย	สิ้น, เสื่อม, หมด; อยู่, อาศัย [วัต. เขเปติ เทต. ต. ชีโณ] ณ ขโย ปริกขโย ธนภขโย
ชูด ไถ ไส			
กส	อ	กส กสส	ไถ, เสือก, ไส [วัต. กสาเปติ เทต. (ไม่วุทธิ) ต. กฐโร] ณวู กสโก กสสโก อิ กสิ
ชน	อ	ชน	ชูด, เจาะ, ไช [วัต. ชนาเปติ เทต. (ไม่วุทธิ) ต. ขโต] กวิ #สงโข (ส-) ตู ชตตา
ตจฉ	อ	ตจฉ	ถาก, ไส, ทำให้บาง ณวู ตจฉโก
ลิข	อ	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลึง, ขัด, ชูด)
คต งอ			
อิลช	อ	อิลช	ไหว, ห้วนไหว, งอ, คู้เข้า [#วัต. สมิลชติ, สมิมิลชติ]
กฏ	อ	กฏ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
ภษ	อ	ภษ	คด, งอ, (งู) ขด [ต. #อาภุชิตวา (นั่ง) คู้(บัลลังก์)]
ครอบงำ กตชี			
อภิ-ภู	อ	อภิวา	ครอบงำ [ต. อภิวโต ต. อภิวุย] กวิ อภิวู #สหพภิกู
ป-สท	อ ย	ปสท ปสทย กงช	กตชี, ช่มแหง [ต. ปสทย] ณย ปสทยโ
สำเร็จ			
กปป	อ ณ ฌย	กปป กปปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
ติร	ณ ฌย	ติเร-รย	ทำ(การงาน)สำเร็จ ยู สนตริณั
สิธ	ย	สิชณ	สำเร็จ [ต. สิทธิโ]
สาร	อ ย	สาร สารย	สำเร็จ [วัต. สาเรติ เทต.]
สั-อิธ	ย	สมิชณ	สำเร็จ ติ สมิทธิ
สั-ปท	ย	สมปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัต. สมปาเทติ เทต. ต. สมปตโต สมปนโน; สมปาทีโต เทต.กัม.] อ สมปทา ติ สมปตติ
นิ-ฐา	อ	นิฐฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ [ต. นิฐฐิตโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
นิ-ปท	ย	นิปปชช นิปผชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัด. นิปผาเทติ เหตุ. ต. นิปปนโน นิปผนโน] ติ นิปตติ นิปผตติ
อว-โส	ย	อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง [ต. อวสโต #วัด. ปรีโยสาเปติ เหตุ.] ณ อวสาโย ยุ อวसान โอसान ปรีโยसान
เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง			
วฑฒ	อ	วฑฒ	เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น [วัด. วฑฒเตติ เหตุ. ต. วฑฒเตตวา เหตุ. ต. วุฑโฒ] ติ วุฑฒิ
รุจ	อ	โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม [#วัด. วิโรจติ] อิ รุจิ ฌมมรุจิ ยุ โรจโน วิโรจโน
ชุต	อ ฌ ฌย	โชต โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง ยุ โชตโน
ทิป	ย	ทิปป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้ [#ต. อาทิตโต] ณ ทีโป ปทีโป ประทีป, โคมไฟ ทีโป ทวีป ติ ทิตติ ความสว่าง รุ่งเรือง
ภา	อ	ภา ภาย	สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [#วัด. วิภาติ วิภายติ ปภาติ ปฏีภาติ ต. วิภาโต] กวิ #ปภา
ภู	ณ... ฌปย เหตุ.	ภาเว-วย ภาวาเป-ปย	(ทำให้)เจริญ-มี-เป็น, อบรม(จิต) [ต. ภาวิโต เหตุ.กัม.]
ภาส	อ	ภาส	สว่าง, รุ่งเรือง; พุด ยุ ภาสโน
ชล	อ	ชล	สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; ห้วนไหว [วัด. (อคฺคิ) ชาเลติ เหตุ. #(อคฺคิ) ปชชลติ]
พห	อ	พห	เจริญ, มั่นคง [ต. พหฺโห]
ผายี	อ	ผาย	เจริญ, เพิ่ม [ต. ผาโต ผีโต] ยุ ฌเณ ติ ผาติ
ถิร	อ	ถิร	มั่นคง
กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ			
วนท	อ	วนท	ไหว้ ณฺ วนทโก ยุ วนทน
อภิ-วที	ณ ฌย	อภิวาเท-ทย	กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
นมสส	อ	นมสส	น้อมไหว้
วิ-อติ-นม	ณ ฌย	วิตินาเม-มย	(ยังกาล) ให้น้อมไปล่วงวิเศษ, ให้เวลาผ่านไป เหตุ.
นม	อ	นม	น้อม, นอบน้อม
โอ-นม	อ	โอนม	น้อมลง, ก้มลง [วัด. โอนมาเปติ เหตุ. (ไมวุทธิ) ต. โอนโต]
อุป-นม	ณ ฌย	อุปนาเม-มย	น้อมเข้าไป, นำเข้าไป, น้อมถวาย
มาน	อ ฌ ฌย	มาน มาเน-นย	บูชา, นับถือ ยุ มานน มานนา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
บุช	ณ ฌย	บุเช-ชย	บุชา ณฺ อจาริยบุชโก ปติบุชิกา (อิตถิ) อ บุชา
อป-จาย	อ	อปจาย	บุชา, นัถื่อ, เคารพ ณิ อปจายี วุฑฒาปจายี ติ อปจิติ ยุ อปจายนํ อปจายนา
ยช	อ	ยช	บุชา, บุชาเทพ, เช่นสรวง [ต. ยัญโญ] ณ ยาโค ยุ ยชนํ
หุ	อ	หุ ชุโท (เทวภาวะ)	บุชา ยุ หวนํ #อาหุณํ
สั-กร	โอ	สกกโร	ทำโดยดี, สักการะ [ต. สกกจจ #อธิกิจจ]
ครุ-กร	โอ	ครุกรโร	ทำให้หนัก, เคารพ
เกิด อุบัติ			
ชน	ย	ชาย	เกิด [ต. ชาโต ต. ชนิตวา; ชเนตวา <i>เหตุ. (ไม่/วุทธิ)</i>] กวิ อตรโช กมมโซ วาริโซ อณฺทโซ ชลโช อนฺุโซ ทวิโซ อ ชโน ณฺ ชนโก ชนิกา ตุ ชนตุ (<i>แจกอย่าง ครุ</i>) ติ ชาติ
วิ-ชน	ย	วิชาย	คลอด (ลูก) [ต. วิชาโต]
สั-ชน	ย	สณฺชาย	เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [ต. สณฺชาโต]
สุ	อ ย	สุ สฺย	คลอด (ลูก), ให้เกิด, เกิด, ประสูติ [#วัต. ปสวติ]
อณฺช	อ	อณฺช	ออก (ไข่)
อุ-ปท	ย	อุปฺปชช	เกิดขึ้น [วัต. อุปฺปาเทติ <i>เหตุ. อัช. อุทปาติ อุ-ท-อ-ปท-ย-อิ</i> ต. อุปฺปนโน; อุปฺปาทีโต <i>เหตุกัม.</i> ตุ. อุปฺปชช ตุ อุปฺปชชตา ณ อุปฺปาโท ติ อุปฺปตติ ยุ อุปฺปชชนํ
อุ-ปท	ย	อุปฺปชช	เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง [วัต. อุปฺปชชเร (=อุปฺปชชติ ใช้ในคาถา)] ยุ อุปฺปชชนํ
นิ-วตฺต	อ	นิพพตฺต	เกิด, บังเกิด [วัต. นิพพตฺตติ อัช. นิพพตฺติ ต. นิพพตฺโต]
มี เป็น			
กิริยา ‘มี’ ในภาษาบาลี เป็นอักษรมกิริยา			
ภู	อ	ภา	มี, เป็น [อนิย. ภาณิโย ต. ภูโต; ภาวิโต <i>เหตุกัม.</i> ตุ. ภาวิตวา; ภาเวตวา <i>เหตุ.</i>] กวิ สยํภู สยมภู สพฺพาภิภู อภิภู ณิ วิภาวี ตุ ภาวิตา #อภิภาวิตา อ ภโว ปภโว อตฺตสมภโว ณ ภาโว วิภโว ติ สมภูติ วิภูติ ยุ ภาวนํ ภาวนา
หุ	อ	โห	มี, เป็น [อัช. อโหสิ อหฺสุ; ตุ. หุตฺวา <i>สมานกาล.</i>]
ป-หุ	อ	ปโห	เพียงพอ, มีพอ, มีมาก ‘มีทั่ว’; เจริญ [วัต. นปฺโหติ (น-) ต. ปหฺโต ปหฺโต] อ ปหฺโก (<i>ก สกัถ</i> <i>ณะ</i>) ยุ ปโหนโก (<i>ก สกัถณะ</i>)
อส	อ	*	มี, เป็น [วัต. อตฺถิ สนฺติ; อสิ อตฺถ; อมฺหิ อสมฺ; อมฺห อสม ปฺญ. อตฺถุ สนฺตุ; อาหิ อจฺจ อตฺถ; อมฺหิ อมฺห หิย. อาสิตฺถ สัต. อสฺส อสฺสุ อสฺสุ; อสฺส อสฺส; อสฺส อสฺสสาม; สียา สียุ; สีย อัช. อาสิ อาสุ; อาสิ อาสิตฺถ; อาสิ อาสิมฺหา]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
วิท	ย	วิซช	มี [#วัต. สวิซชติ]
เป็น ตาย แก่			
ชีว	อ	ชีว	เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ ณิ ฌมมชีวี ข ทุซชีวี สุชีวี
อา-สส	อ	อสสส	หายใจ [#วัต. ปสสสติ]
มร	อ	มร	ตาย [วัต. มียยติ มียติ (มร>มียย มีย) มาน. มียยมาโน มียมาโน ต. มโต; มาริโต มาราปีโต <i>เท</i> <i>ตุกัม.</i>] ณจุ หตถิมารโก ณ มาโร ยุ มรณั
จ	อ	จว	เคลื่อน, ตาย ติ จุติ ยุ จวนั
ชिर	อ	ชिर	เก่า, แก่, คร่ำคร่า [ต. ชินโน] อ ชรา
เกลี้ย โปรย หว่าน กระจาย			
ผุ	นา	ผุณา	ฝืด, โปรย, โรอย
วป	อ	วป	หว่าน, ปลุ; ทอ; โคนสีระชะ [ต. วุตโต] ณจุ วาปโก ณย วปโป ณ วาโป ยุ วปนั
รูป	ณ ณย	โรเป-ปย	หว่าน, ปลุ; ยก [ต. โรปีโต] ยุ โรปนั
กิริ	อ	กิริ	เรียราย, เกลี้ย, โปรย, เคลื่อน [ต. กิณโน #ปกิณโน]
สั-กิริ	อ	สงกิริ	เรียราย, เกลี้ย, ... ปะปน [ต. สงกิณโน]
สั-ภิท	อ	สมภินท	เรียราย, ปะปน, เคลื่อนกล่น [ต. สมภินโน]
โอ-กิริ	อ	โอกิริ	โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรียราย
วิ-ป-กิริ	อ	วิปกิริ	เคลื่อนกล่น, กระจัดกระจาย [#ต. ปกิณโน]
สั-สซช	อ	สัสซช	ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี อ สัสคโค ณ สงโค
รด ราว เปียก แห้ง			
วสส	อ	วสส	(ฝน) ตก, รด, โปรย อ วสสั วสโส ติ วสุจฺฐิ
อติ-วสส	อ	อติวสส	รั้ว
ลิจ	อ	ลิจ	รด, ราว, เท, ไหลออก ... [ต. สิตโต]
ป-ขร	อ	ปขร ปคขร	รด, ราว, เท, ไหลออก, พรหม ... ยุ ปคขรณั
สนท	อ	สนท	ไหลออก [#วัต. วิสสนทติ, อภิสนทติ] อ นิสสนโท
สุ	อ	สว	ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่
อลช	อ	อลช	หยอด, ทา, เติม; ปรากรู; เจือปน; เว้น

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
กิลิต	ย	กิลิตย กิลิตช	เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. กิลินโน]
ติม	อ เณ ฌย	เตม เตเม-มย	เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. ดินโต]
มิเล	อ	มิลาย	เหนียวเฉา, อับแสง [ต. มิลาโต]
สุส	ย	สุสส	แห้ง, เทียว, ผอม, ชุบซิด [ต. สุกโก สุกโซ]
สุกข	อ	สุกข	แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [วัด. สุกขาเปติ เทต. ตาก(จีวร) ต. สุกโก สุกโซ]
ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด นุ่งห่ม			
วร	อ เณ ฌย	วร วาเร-รย วเร-รย	ปิด, กั้น [#วัด. อวารติ] ณ นินวารโย ทุนนินวารโย
วิ-วร	อ เณ ฌย	วิวร วิวเร-รย	เปิด [วัด. วิวราเปติ เทต. (ไม่วุทธิ) ต. วิวโร]
นิ-วร	เณ ฌย	นิวาเร-รย	ห้าม, กั้น ยุ นินวณิ นินวณิ #ทนต์วารณิ
ปริ-วร	เณ ฌย	ปริวาเร-รย	กั้นรอบ, แวดล้อม [ต. ปริวุโต] ณ ปริวาโร
รุธ	อ เอ	รุณธ รุณธิ รุณธี รุณธะ รุณโธ	ปิด, กั้น, ห้าม [ต. รุทโธ]
ถก	อ เณ ฌย	ถก ถก-กย	ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
ฉท	เณ ฌย	ฉาท-ทย	มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [ต. ฉนโน #วัด. ปฏิจฉาเทติ]
อา-ฉท	เณ ฌย	อจฉาท-ทย	นุ่งห่ม, ปกปิด
นิ-วส	เณ ฌย	นิวาเส-สย	นุ่งห่ม [ต. นินวโต] ณ นินวาโส
ปริ-ธา	อ	ปริธา ปริทท	นุ่งห่ม
ปา-อา-รอุป	อ	ปารูป	ห่ม ยุ ปารูปนั
ปิ-ธา	อ	ปิธา ปิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [วัด. ปิททาเปติ เทต. (ไม่วุทธิ) ต. ปิททิตโต ปิททิตโต]
อปิ-ธา	อ	อปิธา อปิทท	ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [ต. อปิททิตโต อปิททิตโต]
กุชช	อ	กุชช	คว่ำ, คว่ำลง, คว่ำหน้า, ก้มหน้า [#วัด. นิกกุชชติ]
อุ-กุชช	อ	อุกุชช	หงาย, หงายขึ้น
สำรวม ระวัง			
สั-วร	อ เณ ฌย	สัวร สัวเร-รย	สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น อ สัวโร ยุ สัวณิ
สั-ยมุ	อ	สัยม สัยจจ	สำรวม, ช่มอินทริย [ต. สัยโต] อ สัยโม สณญโม
ขมก ขภิ	อ	ขมก	ช่มไว้, ปิดกั้น, ชัดขวาง; คำจุน [#ต. วิกขมเกตวา] ณ #วิกขมโก ขมโก ไม้ค้ำ, ผู้ค้ำจุน ยุ #วิกขมณิ

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ผูก ร้อย ติด เย็บ			
พันธ	อ	พันธ	ผูก, พัน, มัด, รัด [ต. พันธฺ พทฺธ]
สิ	ณฺ	สิโน	ผูก, พัน, รัด
สํ-นท	ย	สนนยท	ผูก, สวม (เกราะ) [ต. สนนทฺธ ตฺ. สนนยท] ยุ #อุปนยหนํ
เวฐ	อ ฌ ฌย	เวฐ เวฐฺ-ฐย	ผูก, พัน, รัด [ตฺ. เวฐฺตฺวา วัต. #นิพเพฐติ]
วู	ณา	วูณา	ร้อย
ลค	อ	ลค ลคค	ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนง, คล้อง [ต. ลคฺโค]
ลพิ	อ	ลมพ	เหนียว, แขนง, ห้อย, คล้อง [#วัต. วิลมพติ ยึดเหนียว, ห้อย ... อวลมพติ ฟังพา, ห้อย ...]
สช	ย	สชช	ติด, ข้อง, ไม่คล้อง [ต. สจฺจฺฐ] ณ อุปสคฺโค
สิว	ย	สิพพ	เย็บ
ประดับ ตกแต่ง			
ปิลธิ	อ	ปิลนฺธ	ประดับ, ตกแต่ง
มจิ	อ เอ	มณฺจ มณฺเจ	ประดับ, ตกแต่ง ยุ มณฺจหนํ
ภูส	อ ฌ ฌย	ภูส ภูเส-สย	ประดับ, ตกแต่ง ยุ #วิภูสนํ
ปล่อย พัน			
มุจ	อ	มุญจ	ปล่อย, แก้, ถอด <i>สกมม.</i> [อ้ช. โมจยิ <i>ยอาคม</i> ภาวิส. โมกฺขติ ต. มุตฺโต ตฺ. โมเจตฺ #โอมุโก]
มุจ	ย	มุจจ	หลุด, พัน <i>อกมม.</i> [ภาวิส. โมกฺขติ ต. มุตฺโต] อ โมโกไซ วิโมโกไซ ติ วิมุตฺติ
อยู่ อาศัย			
วิ-หฺร	อ	วิหฺร	อยู่, อาศัย ณิ สุขวิหารี ณ วิหาโร
วส	อ	วส	อยู่, อาศัย [ภาวิส. วจฺฉติ ตฺพ. วตฺถพพํ ต. วุตฺถ] ณิ สาวตถิวาสี ทิสาวาสี
อธิ-วส	อ		อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตย์ [วัต. อธิวาเสติ <i>เหตุ. รับ (คำ/นิมนต์), อดกัณ</i> ต. อธิวตฺถโถ อธิวตฺถโถ <i>กัต. กัม. เหตุกัม.</i>]
ปฏฺิ-วส	อ	ปฏฺิวส	อยู่, อาศัย
อา-วส	อ	อาวส	อาศัยอยู่, อยู่ครอง ณ อาวาโส #สํวาโส ถ อาวสโถ
อธิ-อา-วส	อ	อชฌมาวส	อยู่ครอบครอง
ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม			

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ลิป	อ	ลิมป	ฉาบ, ทา, ลูบไล้
มกข	อ เณ ฌย	มกข มกเข-ขย	ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
รณช	อ ย	รช รณช รชช	ย้อม, กำหนด [ต. รตโต] ยุ รชน
เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก			
ปจ	อ	ปจ	หุง, ต้ม, ปรง (อาหาร), เผา, ไหม้ <i>สกมม.</i> [วัด. ปจจติ <i>กัม.</i> ; ปจาเปติ <i>เทต.</i> (<i>ไม่วุทธิ</i>) มาน. ปจจมานโน <i>กัม.</i> ต. ปกโก] อ นิปโก ณ ปาโก
ปจ	ย	ปจจ	สุก <i>อกมม.</i> [ต. ปกโก] ณ วิปาโก ปริปาโก
ตป	อ ย เณ ฌย	ตป ตปป ตปเป-ปย	ร้อ, ร่ำร้อน, เผา; อ้อม, เอ็บอ้อม [ต. ตตโต] ณิ อาตาศิ อ อาตโป ณ อาตโป อาตปโป
ตป	อ	ตป	สะดุ้ง, กลัว; เป็นใหญ่ [วัด. #อุตตปติ โอตตปติ] อ โอตตปปี
ฌป	อ เณ ฌย	ฌป ฌาเป-ปย	เผา, ไหม้ [วัด. ฌาเปติ <i>กัต. เทตักัต.</i> ต. ฌาโม; ฌาปีโต <i>เทตักัม.</i> ตู. ฌาเปตวา <i>กัต. เทตักัต.</i>]
ฌเ	อ เอ	ฌเ ฌาย (<i>เอ>อาย</i>)	เผา, ไหม้, ร่ำร้อน, สว่าง; เฟ้ง, คืด [ต. ฌายิตวา]
ทท ทท	อ	ทท ทท	ไหม้, (อันไฟ) เผา [วัด. ททยติ มาน. ททยมานโน <i>กัม.</i> ต. ททโธ] ณวุ ฉวทาหโก ณ ปริพาโท ยุ #อาสาหน
ป-กุด	อ	ปกกุกฐ	เดือด, เดือดพล่าน [ต. ปกกุกฐโต]
วาส	เณ ฌย	วาเส-สย	อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม) ณ วาโส
ชำระ กวาด ล้าง อาบ			
สั-มชช	อ	สมมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด
ปริ-มชช	อ	ปริมชช	ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ
โธว	อ	โธว	ล้าง
ป-ชล	เณ ฌย	ปกุขาเล-ลย	ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ
ปฺณฉ	อ	ปฺณฉ ปฺณช	เช็ด, ถู, ชำระ, กวาด
สุธ	ย	สุชฌ	หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด; ชำระ [วัด. โสเธติ โสชยติ <i>เทต.</i> 'ให้หมดจด' โสธาเปติ โสธายติ <i>เทต.</i> 'ให้ชำระ' ต. สุทธิ; โสธิโต <i>เทตักัม.</i> 'ให้หมดจด'] ติ สุทธิ #วิสุทธิ ยุ สุขณน
สุจ	อ เอ	สุจ สุเจ	สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป ณ โสโก ยุ โสจน
ปุ	อ นา	ปว ปฺนา	ชำระ, สะอาด, หมดจด ณวุ ปาวโก

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
นุหา นหา	ย	นุหาย นหาย	อาบ [วัต. นหาเปติ เหตุ. (ไม่/วุทธิ)] ยุ นหานัน
ฆัส	อ	ฆัส	สี, ญ, บด
เชื้อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง ชุ่มมัว			
สั-ธา	อ	สนธา สททท	เลื่อมใส, เชื้อถือ; เชื่อมต่อ อิ สนธิ
ป-สท	อ	ปสีท	ไม่มีมลทิน, หมดจต, ผ่องใส [วัต. ปสาเทติ เหตุ. ต. ปสนโน]
ป-สท	ณ ฌย	ปสาเท-ทย	ยินดี, เลื่อมใส [วัต. ปสาเท-ทยติ กัต. เหตุกัต.] ณ ปสาโท
เท	อ	ทย	รักษา, ป้องกัน; หลับ; ชำระ; ดูหมิ่น [#วัต. นิตทายติ โวทายติ ตู. ปรีโยทาเปตวา] อ ทยา #นิตทา ยุ #โหวทาน โหวทาปน
กิลิส	ย	กิลิส	เศร้าหมอง, เปียดเบียน, แผลดเผา [ต. กิลิฏฐ]
ลูลิ	อ	ลูลิ	เศร้าหมอง, ชุ่มมัว, เปียดเบียน, เตือดร้อน
รักษา คุ้มครอง เลี้ยง			
รกข	อ	รกข	รักษา ณิ วาจนุรกขี ณฺ รกขโก-ชิกา #อารกขโก วัสานุรกขโก ตุ รกขิตา ข ทุรกโข ยุ รกขณิ
पाल		ปาเล-ลย	รักษา ณฺ ปาลโก โคपालโก ธนपालโก ปเวณิपालโก ตุ ปาลยิตา ณ ทวารปาโล อูยยาน ปาโล
กิต	ฉ	ติกิจฉ (เทวภาวะ)	รักษาโรค, เยียวยา; รั้ง; ปราบณา; อยู่; สงสัย อ #วิกิจฉา
คูป	อ	โคป	คุ้มครอง, ปกครอง, รักษา [ต. คุดโต] ณฺ สุสานโคปโก ณ โคโป ติ คุดติ อินุทริยคุดติ
ภร	อ	ภร	เลี้ยงดู; นำไป [ต. ภโต-โฏ ภจโจ] ตุ ภตตา ข ทุภโร สุภโร ณฺ ภารโย อ มาตาเปติภโร อตตภโร ติ ภติ ยุ ภรณิ
ปุส	อ ย นา ฌ ฌย	ปุส ปุสส ปุสสนา โปเส-สย	เลี้ยงดู ณฺ มาตุโปสโก
ชคค	อ	ชคค	ประคอง, ประคับประคอง, ปฏิบัติ, ซ่อมแซม [#วัต. ปฏิชคคติ] ณฺ วิหารปฏิชคคโก
ชนะ แพ้			
ชิ	อ	เซ ชย	ชนะ [ตวานตุ. ชิตวา ต. ชิโต ตู. ชิตวา] ภฺ มารชิ ตุ เซตา อ ชโย วิชโย ยุ ชยนิ
ชิ	นา	ชิชา	ชนะ [อช. อชินิ #ปฏิชินาติ ตู. ชินิตวา เซตวา]
ปรา-ชิ	อ	ปราเซ ปราชย	แพ้ [ต. ปราชิโต] อ ปราชโย
ยุธ	อ ย	โยธ ยุชฌ	รบ, สู้ [ต. ยุทโธ #ปยุทโธ] ตุ ยุชฌิตา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
เล่น			
กีฬ	อ	กีฬ	เล่น ณฺว สหปัสูกีฬโก
ทิว	ย	ทิวพ	เล่น อ เทโว
กุมาร	อ ฌ ฌย	กุมาร กุมารเร-รย	เล่น อ กุมารโ ร กุมารโก
แสวงหา			
คเวส	อ ฌ ฌย	คเวส คเวเส-สย	แสวงหา, ค้นหา ณิ ปารคเวสี
อิส	อ	เอส	แสวงหา, ค้นหา [#วัต. ปริเยสติ <i>ปริ-ย-อิส</i>] ยฺ เอสนา อนสนา เอสนํ อนสนนํ
อาจ สามารถ กล้า กลัว			
สกก	โ	สกกโก	อาจ [ฌย. สกกา]
สกก	อุณา	สกกกุนา	อาจ [สัต. สกกุณยย อัช. อสกกชิ ภวิส. สกขิสสติ กาล. อสกกขิสส ตุ. สกกุณิตวา]
วิ-สห	อ	วิสห	อาจ, กล้าหาญ, ปฏิญญา [#วัต. วิสหติ อุตสหติ]
ภี	อ	ภาย	กลัว [ต. ภีโต ตุ. ภายิตวา] ณ ภยํ เภรวโ รุ ภีรุ ภีรุโก
ภีสิ	อ	ภีสิ	กลัว [วัต. ภีสาเปติ <i>เหตุ.</i>] ยฺ ภีสนํ <i>ความกลัว, นำหวาดเสียว</i>
ภมภ	อ	ภมภ	กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว
วิซี	อ ย	วิซี เวช วิชช	กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว [#วัต. สัมเวชติ สวิชชติ อุกพิชชติ]
อุ-สกี	อ	อุสสกก	กลัว, หวาดกลัว [#วัต. ปริสกกติ]
ตส	ย	ตสส	กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว ณ ตาโส
ซื้อ ขาย ตีราคา			
กี	นา	กีนา กีนา	ซื้อ [วัต. กีนาคิ กีนาคิ] ณฺว กยโก
วิ-กี	นา	วิกีนา วิกีนา	ขาย
อคข	อ	อคข	มีค่า, มีราคา [#วัต. อคขมาเปติ <i>เหตุ.</i> ตีราคา]
ไหว สั่น			
จล	อ	จล จลจล (<i>เทวภาวะ</i>)	ไหว, หวั่นไหว, สั่น
จูป	อ	จูป โจบ	ไหว, หวั่นไหว, สั่น, โงก (ง่วง) [อันต. จปลายนโต <i>จูป-ล-อายุ</i>] (ยฺ โจบปนํ อล จปโล <i>อ>อ</i> 'คนกลับกลอก')
อิลช	อ	อิลช	ไหว, หวั่นไหว, งอ, คู้เข้า [#วัต. สมิลชติ, สมมิลชติ]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
อิร	อ	อิร	ไหว, ห้วนไหว
กปิ กมป	อ	กมป	ไหว, ห้วนไหว ณฺว #อนุกรมปโก โลกานุกรมปโก อ กมปา ยุ กมปน
วิธ	อ ฌ ฌย	เวธ เวธ-ธย	ไหว, ห้วนไหว; เบียดเบียน
กุป	ย	กุปป	กำเร็บ, สะเทือน, โกรธ, พินาศ [ต. กุปีโต] ณ โกโป
ชุก	อ เอ ย นา	โชก โชเก ชุกก ชุกนา	ห้วนไหวอย่างรุนแรง [ต. โชเกตวา #วัต. สัมพุทติ สงขุพุทติ สัมภทติ สงฆภทติ]
เป็นไป หมุนไป			
วตตุ	อ	วตต	เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุนไป; เลี้ยงดู, รับผิดชอบ; ห้าม [วัต. วตเตตวา เหตุ.] ติ วตติ ชีวิตวตติ #ปวตติ
อติ-วตตุ	อ	อติวตต	เป็นไปล่วง, (น้ำ) ล้น
วฏฏ	อ	วฏฏ	หมุนไป [วัต. #อวฏฏติ]
ภม	อ	ภม	หัน, หมุน [ต. ภนฺโต]
กำหนด ระบุ			
องก	อ ฌ ฌย	องก องเก-กย	กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย
ลกข	ฌ ฌย	ลกข-ขย	กำหนด [#วัต. สลลขเขตติ]
วิ-อว-ฐป ฎป	ฌ ฌย	วฏฐเป-ปย วตตฎเป-ปย	กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้ [วฏฐเป วตตฎเป วฏฐาเป วตตฎาเป เหตุ. (ไม่วุทธิ)]
ปริ-อิ	อ		กำหนด [ต. ปริจจ]
นิ-ยม	อ	นิยม นียจจ	ตัดสิน, วินิจฉัย, กำหนด; ประพฤติ [ต. นียโต] อ #วินิจจโย
สั-ธา	อ		หมายเอา [ต. สนธาย ใช้เป็นกริยาวิเสสนะ]
สงบ สัจด์ หลีกเร้น			
สม	อ ย	สม สมม	สงบ, ระงับ, ทำความเพียร [ต. สมนโต #วัต. วุปสมเมติ วิ-อุป-สม เหตุ.] ติ สมนติ ยุ สมโน กล หฺวูปสมน
ปฏฺ-ป-สมก	อ	ปฏฺปสมก ปฏฺปปส สมก	สงบ, ระงับ
วิ-วิจ	อ ย	วิวิจ วิวิจจ	สัจด์, โดดเดี่ยว, ปลีกออก [ต. วิวิตโต ตู. วิวิจจ] ณ วิเวโก
ป-อม	อ		สัจด์ [ต. ปนฺโต]

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ลี	ย นา	ลีย ลีนา	แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน [ต. ลีโน #วัต. นิลินาติ สลลีนาติ ปฏิสลลีนาติ ลียติ นิ ลียติ ต. สลลีนโน ต. ลียิตวา] อ อาลโย
สืบต่อ, พยายาม			
ขม ฆมฺ	ณ ฌย	ขมฺ-ณฺย ฆมฺ-ณฺย	สืบต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
อา-รก	อ ย	อารก อารพก	ปรารถนา, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม, ลงมือ, พยายาม [ต. อารทฺโธ #อจารทฺโธ ต. อารพก อารทฺ ต. อารทฺธฺ. อารทฺธฺ.]
อุ-สท	อ	อุสสท	พยายาม; อดทนยิ่งขึ้นไป ณ อุสสาโท
วายม	อ	วายม	พยายาม
ตทิ	อ	ตนุท	เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน
อดทน			
ขม	อ	ขม	อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ [วัต. ขมาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ขมาปีโต เหตุกัม. (ไม่วุทธิ)] อ โอ วาทกฺขโม วจนกฺขโม ติ ขนติ
สท	อ ย ฌณ ฌย	สท สยท สเท-หย	อดทน, อดกลั้น ยฺ สหฺนํ
ติช	อ	ติติกฺข (เทวภาว)	อดทน; ผูก, ร้อย อ ตติกฺขา
โงง หลอก ลวง			
กฏ	อ	กฏ	คด, โกง, งอ, โงง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
วณฺจ	ณ ฌย	วณฺเจ-จย	เกลี้ยกล่อม, หลอกลวง
กฺท	ณ ฌย	กฺเท-หย	โงง, ล่อลวง, ให้พิศวง ณฺวฺ กฺทโก
สฐ	อ	สฐ	ล่อลวง, ฉ้อโกง; ฆ่า; เศร้าหมอง
บวช สึก			
ป-วช	อ	ปพฺพช	ไป, ออกไป, บวช [อช. #อนุปพฺพช บวชตาม; ปพฺพชเชตี เหตุ.] ณฺย ปพฺพชชา
วิ-ภม	อ	วิพฺภม	หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, สึก, ลาสึกขา [ต. วิพฺภนฺโต]
จวบ กอด			
จุมพ	อ	จุมพ	จวบ, จุมพิต [#วัต. ปริจุมพิต]
อา-ลิจฺค	อ	อาลิจฺค	กอด
สช	อ	สช	กอด
ป่วย ไข้			

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
กิลม	อ	กิลม	ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้า, เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. กิลนโต]
คิเล	อ	คิลย	เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. คิลาน]
ไอ จาม อาเจียน			
ชิป	อ	ชิป	ไอ, จาม; ทิ้ง [วัด. ชิปาเปติ เหตุ. (ไม่ฤทธิ์)] ต. ชิตโต]
กาส	อ	กาส	ไอ, กระจาย
วมุ	อ	วม	อาเจียน; คายออก
ปูลาด ท่วม คลุม			
ป-ญูป	ณ ฌย	ปญญาเป-ญูเป	ปูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ [ต. ปญญุตโต]
ถร	อ	ถร	ปูลาด
อา-ถร	อ	อตถร	ปูลาด, กราน (กลิ่น) [ต. อตถโต]
โอ-ถร	อ	โอตถร	ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ
สั-ถร	อ	สนถร	ปู, ปูลาด
อชฺ-โอ-ถร	อ	อชฺโถมถร อชฺโถมตถร	ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม
ประกอบ จัดแจง เตรียม			
สั-วิ-ธา/ทท	อ	สัวิทท	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ
สชช	อ ฌ ฌย	สชช สชเช-ชย	จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ; สร้าง, ทำ [ต. สจฺจโฐ]
ปฏฺ-ยต	ณ ฌย	ปฏฺยทา-ทย (ต>ท)	ตกแต่ง, จัดแจง [ต. ปฏฺยตโต]
ยฺช	อ ฌ ฌย	โยช โยเช-ชย	ผูก, ประกอบ, รวบรวม [วัด. ยฺชชติ กัม. #วัด. สโยเชติ ต. ยุตโต #ยุตโต สมยุตโต] ฌย โยคโค นโยชโย ฌ โยโค #อุปโยโค ยฺช ยฺชชนิ
ยฺช	อ	ยฺชช	ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม [#วัด. อนุยฺชชติ ต. อนุยฺชตโต]
สั-อนฺ-อา-คม	อ		มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ [ต. สมณนาคโต อุ>โอ>ว>น]
ถูกต้อง สมควร ชัดแจ้ง ห้าม ค้าน			
กปฺ	อ เอ	กปฺ กปฺเป	ควร, สมควร, อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น
อรท	อ ฌ ฌย	อรท อรท-ทย	สมควร, เหมาะสม; บุษบา อ ปุชารโห
ยฺช	ย	ยฺชช	ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้ [ต. ยุตโต] ตี ยุตติ
วิ-รฺช	ย	วิรฺชช	คัดค้าน, ชัดแจ้ง; ปรารถนา

ธาตุ	ปัจจัย	ฐาน	คำแปล - รูปสำเร็จอื่นๆ ฯลฯ
ปฏิ-กุต	อ	ปฏิโกส	คัดค้าน; ต่ตอบ
ปฏิ-สิฐ	อ	ปฏิเสธ	ห้าม, ปฏิเสธ [#วัต. นิเสธติ] อ หิรินิเสโธ
ปฏิ-ชิป	อ	ปฏิกชิป	ห้าม, ปฏิเสธ (คน, สิ่งของ) [ต. ปฏิกชิโต]
อื่นๆ			
ปุร	อ	ปุร	เต็ม [วัต. ปุเรติ เหตุ. ตู. ปุเรตวา เหตุ. ต. ปุณโณ; ปุริโต เหตุกัม.] ยุ ปุรณั
ทุห	อ	ทุห โทห	รดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
ธม	อ	ธม	ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
วลช	อ	วลช	บริโภคน, ใช้สอย
เสว	อ	เสว	เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี ณิ พรทารูปเสวี ณฺว เสวโก อ เสวา ยุ เสวนา พรทารูปเสวนา เสวนั
วิ-สส	อ	วิสส	คั่นเคย ณ วิสสาโส
อฏญ	ณ ฌย	อฏญญ	อึดอัด, บีบคั้น
จุนณ	ณ ฌย	จุนณ-ฌย	บด, ละเอียด, แผลก
วิช	ณ ฌย	วิเช-ชย	พัด, โบก [มาน. พิชยมาโน]
อติ-มาน	ณ ฌย	อติมาน อติมานย	เย่อหยิ่ง, จองหอง
นฏ	ณ ฌย	นฏ นฏญ	พ้อนรำ [ต. นจโจ นฏโฏ] ณฺว นฏโก-กา
นจจ	อ	นจจ	พ้อนรำ
วิ-ลส	อ	วิลส	สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย
สุภ	อ	โสภ	งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เบียดเบียน ณ นครโสภณิ ยุ นครโสภนา (อิตถิ)
ปุปผ	อ	ปุปผ	บาน อ ปุปผั
สั-จิต	ณ ฌย	เจเต-ตย	ซื่อซาย; อุตสาหะ, พยายาม; แกล้ง (ภาษาเก่า), จงใจ, เจตนา [ต. สณจิจจ] ณฺว เจตাপโก ยุ เจตนา เจตอปนั
ลิส	ย	ลิสส	เหลือ [#วัต. อวลิสสติ ต. อวลิสฺฐุ]
อุ-หท	อ	อุหท	ถ่ายอุจจาระรด
อุ-มิห	อ	อุมิห	ถ่ายปัสสาวะรด